

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2017. január-február
XXIV. évf. 1-2. szám

„Hálát adunk az Istennek mindenkor ...”

Pál apostol első thesszalonikai levelével kezdődött a 2017-es év az igét olvasó felvidéki református keresztyén számára. Az apostol szavai egy sok szolgálatot jelentő év – 2016 - hálaadással történő lezárására tanítanak. A levél írója a maga korában azért ad hálát, mert a Thesszalonikai gyülekezet a próbatételek között nem meggyengült a hitben, hanem épp ellenkezőleg „Példává is lettetek minden hívő számára Macedóniában és Akhájában...” Hálát adunk Istennek, de kérdezzük is önmagunkat: Milyen példa voltunk környezetünk számára?

1. Az Úr kegyelméből Magyarország kormánya óriási segítséget nyújtott gyülekezeteink egyharmadának épületei javítására, új épületek befejezésére. A támogató szeretet nagyszerű példáját láthattuk ebben. A hála szavai mellett, ez a támogatás arra indított mindnyájunkat, hogy megnövekedett támogatásra mi is megnövekedett buzgósággal válaszoljunk?

Például: *Többet adakoztunk? Gyakrabban vettünk részt az istentiszteleteken? Jobban odafigyeltünk a gyülekezetünk magányosaira, elesettjeire? Megbékéltünk valakivel?*

Szomorú dolog, ha Isten kegyelmi ajándékai minket semmi jóra nem indítanak! Éljük életünket anélkül, hogy észrevennénk, mennyei Atyánk üzen nekünk, s rá akar döbbszteni arra, mennyire önhittek, elbizakodottak vagyunk, s mennyire érzéketlenek az Ő szeretete iránt!

Hála a Mindenhatónak, vannak jó példák is. Az említett támogatás sok gyülekezetünkben arra ösztönözte a híveket, hogy maguk is egyértelmű jelet adják annak, megértették, Isten megszólító szeretete láttán nem maradhat közömbös az igazán hívő lélek. Volt olyan gyülekezet, ahol a kapott támogatás összegét annak majd' háromszorosával megtold-

va javították templomukat. Az Úr így ösztönöz minket, hogy ne maradjuk közönyösek, csüggedők.

2. A kegyelem Ura az Új Évben is hálaadásra hív! Hálaadásra azokért, akik a Szentlélek vezetésével vallották 1517-ben, hogy: „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek.” Ap.csel 5,29. A Reformáció 500 éves üzenete szüntelenül arra bátorít, hogy az Igében felismert kijelentés igazságát sem mások kedvéért, sem a magunk érdekében ne hallgassuk el! A Reformáció társadalmi valósága ott kezdődik, ahol Luther és az elő-reformátorok életében is kezdődött, a Lélek belső készítetésénél. Luther ezt így fogalmazza meg a wormszi birodalmi gyűlésen 1521 április 18-án

elmondott beszédében: „Itt állok másképp nem tehetek!” Ez annak a lelki érelésnek az eredménye, ami a Szentlélek és a Szentírás csodálatos munkája az ember életében.

Lehet, hogy az 500-ik évfordulón sokan fogják ünnepelni a bátor embert, mi azonban ne ezt tegyük. Mi adjunk hálát azért, hogy a gyarló emberből kegyelme hitvalló embert teremtett és teremt. Kérjük az Urat, hogy naponként átéljük mi is hitünk megújulását, megerősödését, hogy azon a helyen, ahova Ő állított, hitvalló orállók legyünk!

Csoma L.

Reformáció 500 - Tanulmányi Kirándulás Wittenbergbe

Értesítés 2%

A Lónyay Gábor Polgári Társulás értesíti mindazokat, akik ebben az évben is adójuk 2 %-val támogatni kívánják gyülekezetüket, hogy társulásunk ismét kész fogadni az adományokat, hogy azokat eljuttassuk a célgyülekezetek számára. További információkkal a 056 6395396 -os telefonszámon, vagy a ladislavcsoma@gmail.com e-mail címen szolgálunk.

Csoma László, elnök

A Szeretetszótár 2017-es kiadása és a Református Újság a 2017-es évre még rendelhető szerkesztőségünk címén, változatlan áron.
076 74 Drahnov-Deregyő 216,
Tel.: 056/6395396,
e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

Csoma László

Veszekedős vagyok! És akkor...?(!)

„Az emberi értelem tervezget, de az Úr adja meg, hogy mit mondjon a nyelv.” (Péld. 16,1)

Kerestem az alkalmat, amikor olyan lelkiállapotban, hangulatban vagyok, hogy össze tudom szedni a témával kapcsolatos ép - női szeszélyemet félretéve -, értelmes, s talán használható gondolataimat. Nem könnyű, sem a megírása (bevallása/bevallása), áttekintése, olvasása, át-gondolása, sőt belátása, elfogadása és gyakorlása sem...

Igen, Hozzád is szólnak ezen sorok kedves testvérem, mert biztosan akadt pár élet adta alkalom, amikor talán gyorsabban pergett a nyelved, amikor az arcizmaid a pillanatnyi helyzetnek, és nem az (már megbocsáss) értelmes gondolataidnak engedelmesskedtek. Hogy miért? Mert talán abban a pillanatban nem is voltak. Ilyen a gyarló ember, megtörténik a mindennapokban. S ezzel a hétköznapi szófordulattal már le is tudhatnánk ezt az eszmefuttatást. Viszont, ha csak kicsit is lelkiismeret furdalásod akadt egy-két ilyen „eset” után, akkor talán van értelme végiggondolni ennek okát, lényegét, célját, mibenlétét, esetleges megoldását.

„Esendő, gyarló és bűnösök vagyunk, akik saját erejükből Isten ítélőszéke előtt meg nem állhatnak, sőt...” - Az embernek sokszor erőn feletti erejének, szívének, lelkének, elméjének kell lennie bizonyos élethelyzetek felfogásához, kezeléséhez. Sajnos, vagy épp hála Istennek, nem tud más ember fejével gondolkodni, más helyett cselekedni. Tudom, mindennek oka van és kérlek Istenem, add, hogy el tudjam fogadni, mert Te jobban tudod, mi miért történik. Viszont, amikor halandó énünk megszólal, hujj de tudnak kongani a vészharangok és a lelki vészcsengők. Ejha, de nehéz halandónak lenni. Hát még ésszerűnek, türelmesnek és szeretetteljesnek. Fel van adva a keresztyéni lecke. Az igazat megvallva, sokszor elgondolkodom, ha nekem, mint keresztyén neveltetésben részesült egyénnek, aki még felnőtt korában is ragaszkodik az egyházhoz, lelki felüdüléshez és rendszeres hitbeli élethez, ennyire nehéz meggondoltnak és reményteljesnek maradnia, akkor milyen lehet egy

mindezen hitbeli értékeket életében nélkülöző embernek? És sokszor mégis ezek az emberek mutatnak példát, vagy legalábbis lehetőséget arra, hogy mélyen elgondolkodjunk... Hol marad a mi keresztyéni példamutatásunk?

Újév kezdetén az emberek mindenféle fogadalmakat tesznek. Ugyanezen fogadalmakat teszik meg általában az év folyamán is a „majd holnaptól” kezdetű hírhedt jelszóval. A keresztyén ember is tesz fogadalmat. Először szülei tesznek születésekor, hogy Istennek ajánlják a gyermeket, hogy ebben a hitben nevelik majd, felelősségteljes egyháztaggá, becsületes emberré. Majd jön a konfirmáció, ahol a fiatal egyháztag nagykorúvá érik a gyülekezetben, s ő maga tesz fogadalmat arra, hogy egész életét az Úrnak szenteli, s majd ezen fogadal-

Simon András grafikája

mat minden úrvacsoraosztáskor fellevenit és újra átérez, megerősít. Fogadalmat tesz az ember házasságkötéskor is, hogy jóban-rosszban, minden körülmények között. Majd később gyermeke születésénél., így válik teljessé az élet végtelen körforgása. Azonban mennyi esetben nehéz megtartani ezeket a fogadalmakat. Néha saját hibánkból, néha mások is besegítenek. Soha senki nem mondta, hogy könnyű keresztyénnek, hívőnek, alázatosnak és önzetlennek lenni. Nem könnyű sokszor a fogadalomtételhez vezető út sem, s majd annak megtartása sem.

Így van ez a kisebb-nagyobb dol-

gokkal az ember nap mint nap. Fogadalmakat teszünk Isten és emberek előtt, embertársainknak, saját magunknak.. Már jó leszek, többé nem vétkezem, ígérem, csak még egyszer bocsáss meg, kérlek segíts, te is tudod milyen könnyen kísértésbe lehet esni, te sem vagy jobb... Mindig akadnak kifogások, pillanatnyilag jó mentségnek tűnő vádaskodások, magyarázatok és bemagyarázások, hogy könnyítsünk helyzetünkön. Azonban ha mélyen magunkba nézünk, tudjuk mi magunk is, hogy ha más beleugrik a kútba, attól még nekünk nem muszáj, ha pedig mégis ugrálunk, akkor az a mi felelősségünk. Nem lehet mindig másokat hibáztatni, s mások által megmagyaráztatni a világ „baját”, nem lehet mindig másokkal takarózni és takarogni, sőt mi sem tudjuk elfedni mindig mások hibáját. A másik oldalon nem kell végtelen önsanyargatónak sem lennünk, hogy minden a mi hibánk, nincs megoldás, úgysem lesz jobb, úgyis mindegy, majd mély depresszióba esni. Emberi mivoltunkból lehetnek kilengéseink, de meg kell tanulnunk megtalálni az egyensúlyt. Egyszerűen nincs más megoldás, mint az imádság és a Bibliaolvasás, az istentisztelet rendszeres látogatása és a felebarátainkkal való beszélgetés. Így az egyéni és közösségi hitbeli életünk összefonódik és egy egészet ad, mely lelkületünkben megmutatkozik. Ha lelkünk elég táplálékot kap, s ha ez a táplálék a Szentlélek által az Isten szolgáján keresztül, vagy a Bibliaolvasás alkalmával, imádkozás közben jut el bensőkbe, akkor megnyugvást, válaszokat, megoldásokat találunk problémáinkra. Honnan tudom mindezt? Akárhányszor elmérgesedik a helyzet bennem, körülöttem, elgondolkodom (sokszor sajnos kicsit megkésve, s már ott is a baj), hogy vajon imádkoztam-e azért, vagy tudok-e adott helyzetben azért imádkozni, hogy megoldódjon az adott kérdés? Segítene-e, ha elővenném a Bibliát és elolvasnám az adott napra szóló Igét, esetleg egy tetszőleges történetet, ahelyett, hogy bumeráng módban visszavágnék a szópár-baj-társamnak? Ha az adott Igerész

még nem is függne össze a pillanatnyi problémával, de mindenképp idő telik el, csillapodnak a kedélyek, s van időnk elgondolkodni fogadalomtételeinken.. Szeretet van-e a szívemben, amikor visszaszólok a másiknak? Kell-e folytatni a szócsatát? Esetleg elkezdni valami teljesen mással foglalkozni, s mikor a vérkeringésünk helyreáll, akkor a megoldás magától megérkezik? Helyzettől függ, s ez az, ami a legnehezebb. Meg kell tanulnunk, mikor kell hallgatni és mikor szólni. Ha meg lehet valamit változtatni, tegyünk érte, ha nem lehet, fogadjuk el, vagy lépünk tovább. Amennyire egyszerű, annyira bonyolult. Vagy mégis egyszerű? A jó Isten mindig nyújt lehetőséget, hogy jó/jobb emberek legyünk. Érdemleges eredményt pedig csakis szeretettel, türelemmel, hittel lehet elérni. Akár-mikor is gondoljuk másként, ez az első jele annak, hogy rossz irányba gondolkodunk.. Ez legyen a vészcsengő, mely megszólal, ha eltérni készülünk keresztyéni fogadalmunktól: hű maradok-e tettemmel és szavaimmal keresztyéni mivoltomhoz, ha úgy cselekszem, ahogy épp most gondolom? Pár másodpercnyi gondolkodási időt mindig adjunk magunknak, s ha kérjük a jó Istent, kapunk választás kérdéseinkre..

Adj a Mindenható Urunk, hogy tudjuk és akarjunk kérdezni, hiszen lehet, hogy bár az adott helyzet azt mutatja, nekünk kell igazságot szolgáltatnunk, talán épp mi szomjazunk az Isten előtti szolgálatot.. S ne feledjük, az igazságszolgáltatás nem a mi feladatunk, mi csupán eszközök vagyunk: „Az ember végzi a sorsvetést, de mindig az Úrtól való a döntés.” (Péld. 16,33). Kérlek testvérem, olvasd el a Példabeszédek könyvének 16. fejezetét, biztosan találsz benne személyre szólót.

CsomaAnnamária

Reformáció 500 - Tanulmányi Kirándulás Wittenbergbe

A Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület 2017. április 24-28-án tanulmányi kirándulást szervez Wittenberg, Eisleben, Erfurt állomásokkal. Szállás Wörlitzben, a Wörlitzer Hof nevű négycsillagos szállodában.

Weboldal: www.woerlitzer-hof.de

Részvételi díj 310,- Euró ami tartalmazza az útiköltséget, szállást, reggelit és vacsorát. A Lelkészegyesület Segélyalapjának tagjai számára 25 Eurós kedvezményt biztosítunk. Jelentkezni lehet a csomalaszlo@centrum.sk mail címen. További tájékoztatást a 0908 035 094-es telefonszámon.

BIBLIAOLVASÓ

v e z é k f o n a l

1. Sz.	Zsolt 64	1Tim 6, 1-10
2. Cs.	Zsolt 65	1Tim 6,11-21
3. P.	Zsolt 66	2Timóteus 1,1-7
4. Sz.	Zsolt 67	2Tim 1, 8-18
F		
5. V.	Zsolt 68	2Tim 2, 1-18
6. H.	Zsolt 69, 1-19	2Tim 2,19-26
7. K.	Zsolt 69,20-37	2Tim 3, 1-9
8. Sz.	Zsolt 70	2Tim 3,10-17
9. Cs.	Zsolt 71	2Tim 4, 1-8
10. P.	Zsolt 72	2Tim 4, 9-22
11. Sz.	Ruth 1, 1-5	Márk 1,1-8
E		
12. V.	Ruth 1, 6-22	Mk 1, 9-11
13. H.	Ruth 2, 1-3	Mk 1,12-15
14. K.	Ruth 2, 4-23	Mk 1,16-20
15. Sz.	Ruth 3, 1-7	Mk 1,21-28
16. Cs.	Ruth 3, 8-18	Mk 1,29-31
17. P.	Ruth 4, 1-12	Mk 1,32-39
18. Sz.	Ruth 4,13-22	Mk 1,40-45
B		
19. V.	1Sámuel 1	Mk 2, 1-12
20. H.	1Sám 2, 1-10	Mk 2,13-17
21. K.	1Sám 2,11-26	Mk 2,18-22
22. Sz.	1Sám 2,27-36	Mk 2,23-28
23. Cs.	1Sám 3, 1-9	Mk 3, 1-6
24. P.	1Sám 3,10-4,1a	Mk 3, 7-12
25. Sz.	1Sám 4,1b-11'	Mk 3,13-21
R		
26. V.	1Sám 4,12-22	Mk 3,22-30
27. H.	1Sám 5'	Mk 3,31-35
28. K.	1Sám 6, 1-12	Mk 4, 1-20'

1. Sz.	1Sám 6,13-7,1	Mk 4,21-25
2. Cs.	1Sám 7, 2-12	Mk 4,26-29
3. P.	1Sám 7,13-17	Mk 4,30-34
4. Sz.	1Sám 8	Mk 4,35-41
M		
5. V.	1Sám 9, 1-13	Mk 5, 1-20
6. H.	1Sám 9,14-27	Mk 5,21-43
7. K.	1Sám 10, 1-8	Mk 6, 1-6
8. Sz.	1Sám 10, 9-16	Mk 6, 7-13
9. Cs.	1Sám 10,17-27	Mk 6,14-29
10. P.	1Sám 11	Mk 6,30-44
11. Sz.	1Sám 12	Mk 6,45-56
Á		
12. V.	1Sám 13, 1-9	Mk 7, 1-23
13. H.	1Sám 13,10-23	Mk 7,24-30
14. K.	1Sám 14, 1-15	Mk 7,31-37
15. Sz.	1Sám 14,16-35	Mk 8, 1-10
16. Cs.	1Sám 14,36-52	Mk 8,11-21
17. P.	1Sám 15, 1-9	Mk 8,22-26
18. Sz.	1Sám 15,10-23	Mk 8,27-9,1
R		
19. V.	1Sám 15,24-35	Mk 9, 2-13
20. H.	1Sám 16, 1-13	Mk 9,14-29
21. K.	1Sám 16,14-23	Mk 9,30-41
22. Sz.	1Sám 17, 1-25	Mk 9,42-50
23. Cs.	1Sám 17,26-58	Mk 10, 1-16
24. P.	1Sám 18, 1-5	Mk 10,17-31
25. Sz.	1Sám 18, 6-30	Mk 10,32-45
C		
26. V.	1Sám 19	Mk 10,46-52
27. H.	1Sám 20, 1-34	Mk 11, 1-14
28. K.	1Sám 20,35-42	Mk 11,15-19
29. Sz.	1Sám 21, 1-10	Mk 11,20-26
30. Cs.	1Sám 21,11-16	Mk 11,27-33
31. P.	1Sám 22, 1-10	Mk 12, 1-17
I		
U		
S		

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

MŰVELTSÉGBEN, ISKOLÁZOTTSÁGBAN A ZSIDÓK ÉS A KERESZTYÉNEK
A VILÁG ÉLLOVASAI 151 ORSZÁG ADATAI ALAPJÁN

Eddig sejtettük, most már bizonyítottan tudjuk: vallás és nevelés összefüggéseiről (I.)

A Pew Research izgalmas, elgondolkodtató kutatási eredményei a világvallások összehasonlításával

Az amerikai Pew Research Center washingtoni pártoktól független kutatóközpont, amelyik 1990 óta kutatja az USA és a világ demográfiai változásait, a közéletet, a magatartás változásokat, s mindig okoz nagyszerű, elgondolkodtató meglepetéseket. Égető témákat dolgoz fel. Vallás és közélet kutatási szekciójukban karácsony előtt tették közzé azt a reprezentatív felmérést, illetve az adatok kiértékelését, amiben a világvallások és a nevelés, oktatás, művelődés összefüggéseit tárják fel sokoldalúan. Ebből tényekkel igazoltan nyilvánvalóvá vált, hogy a világon a legtöbb képzési időt, férfiak és nők iskolázásra fordított szellemi energiáját a zsidóság és a keresztyénség produkálja. A roppant érdekes összehasonlító adatok valamennyi nagy világvallást, illetve a vallásilag „el nem kötelezettek” táborát érinti. Grafikonjaikat, összehasonlító táblázataik egy részét megosztjuk sorozatunkban olvasóinkkal. Az első részben most átfogó képet adunk a kutatás legfőbb tanulságairól, majd a további részekben foglalkozunk az egyes világvallások részleteivel, s az izgalmas vallás specifikus nevelési koncepciókkal. (Forrás: <http://www.pewforum.org/2016/12/13/religion-and-education-around-the-world>) Írta: **Dr. Békefy Lajos**

Vallás és nevelés világszerte/"Religion and Education Around the World" – néhány alapvető kutatási szempont

Kétségtelen, hogy ilyen átfogó kutatás még nem volt. 151 országból gyűjtötték össze az adatokat vallás és oktatás, nevelés, általános műveltségi szint tekintetében. 131 ország esetében jórészt a legutóbbi (2010 körüli) népszámlálás adatait elemezték, ahol erre vonatkozó közlések vannak. Olyan népes országok, mint Kína, az USA és Franciaország, felméréseikben, hivatalos statisztikáikban, népszámlálási kérdőíveiken a vallás és iskolázás kapcsolatát nem vizsgálták, ezért más forrásokat kellett használniuk. Hazánkból sem volt ilyen népszámlálási adat. 16 országot találtak, ahol a népesség csaknem 95%-a tartozik egy valláshoz, leginkább iszlám országokban. Az adatok kiterjednek a kor, a nembeliségi mutatókra az oktatásban részesülők vagy nem részesülők tekintetében, s felhasználták más kutatóközpontok, így pl. a Wittgenstein Központ a Demográfia és a Globális Emberi Tőke (WIC) Kutatására adatait is.

A kutatások során vizsgálták a nevelési „vívmányokat”, 4 szinten: 1. nem formális iskolázás (kevesebb, mint egy év alapiskolában, illetve vallási iskolák); 2. elemi oktatás (az alapiskolák valamilyen szintje); 3. középfokú oktatás (főiskola előtt); 4. középfok utáni oktatás (kollégiumok, egyetemek, azaz felsőszintű oktatás). További szempont az iskolázásban, képzésben eltöltött időátlag. Ez a mellékelt világtérkép alapján már első pillantásra némi fogalmat alkothattunk arról, hogy melyik térségben milyen a lakosság részvétele az oktatásban, iskolai éveken kifejezve. A legsötétebb árnyalatú területek a legiskolázottabbak, ahol a fiatalok, 25 éves korukig legalább 12 vagy ennél is több évet töltenek iskolapadban, előadói termekben. Az USA, Kanada, Ausztrália, az EU országok egy része, Anglia, Izrael és Japán tartozik ebbe a körbe. A 8-11,9 évet iskolapadban töltők csoportjába, amit halvány sötét színnel jelöl a térkép, Oroszország Távol-Kelet, egyes EU országok, köztük hazánk, és a környező országok, Szaúdi-Arábia, néhány afrikai és latin-amerikai ország tartozik. A világ java része a 4-7,9 év tanulási idővel, illetve a négynél kevesebb év

tanulói idővel rendelkező csoport, népesség, ország körébe sorolható. Nem kevés azon országok száma, amelyek ebben a tekintetben nem közöltek adatokat, pl. Ukrajna, Fehér-Oroszország, Afrika jó néhány országa.

Vallási, felekezeti iskolák

Külön kategóriát képeznek az ún. *vallási, vagy felekezeti iskolák*. Ezeket a *formális iskolázás* kategóriájában kezeli a tanulmány. Kvékerek és katolikusok iskolái tartoznak ide vagy a modern iszlám vallási iskolák, a *madrasas*-ok, vagy Korán-iskolák. Viszont a speciális zsidó vallási iskolákra, pl. a *jeshivákra* nem tér ki ez a tanulmány. Viszont a kutatás kiterjedt a tanuló, diákok, egyetemi hallgatók vallási kötődésére, nem dogmatikai-tanbeli, hanem szociológiai értelemben. *Vallásosnak* tekinti a kutatás azokat, akik rendszeresen imádkoznak, illetve részt vesznek közösségi vallási, felekezeti, istentiszteleti alkalmakon. Öt nagy világvallást vizsgáltak, ezek a jelenlegi világnépességi statisztika alapján: *keresztyének, muszlimok, hinduk, buddhisták, zsidók*. Külön kategóriát alkotnak a vallásilag közömbösek, ide sorolják az ateistákat, agnosztikusokat, vallástalanokat. Három generációs csoportot kérdeztek meg, illetve ezekre terjedt ki a vizsgálat: 1. az 1936-1955 között születettek generációja (akik 2010-ben 55-74 év között voltak); 2. a középgenerációra, akik 1956-1975 között születtek (35-54 évesek 2010-ben); 3. a legfiatalabb generációra, akik 1976-1985 között születtek (25-34 évesek 2010-ben). A

151 országra kiterjedő felmérés a 25 éves és idősebb lakosság között magában foglalja a globális populáció 95%-át. Ez a tanulmány, illetve kutatási adatokon alapuló értékelés részét képezi egy még átfogóbb, állandó kutatói tevékenységnek, amit a *Pew-Templeton Vallási Jövő projekt* az egész planétánkra kiterjeszt. A globális, azaz az egész földön élő világnépesség vallásosságára, illetve vallási attitűdjeire vonatkoznak a folyamatos vizsgálatok. *Sorozatunkban külön fejezetben mutatjuk be a világvallások vonatkozásában azt, hogy a vallások hogyan, milyen módon és mértékben befolyásolták történelmük során a nevelést, milyen iskolázási, nevelési elméleteket hoztak létre és alkalmaztak/alkalmaznak.*

A zsidók és a keresztények töltik a legtöbb évet tanulással

A zsidók a legmagasabban iskolázottak a világvallások követői sorában. Őket a keresztények követik, majd a vallásilag el nem kötelezettek vagy a vallástalanok csoportja jön. A 25 éves, illetve az ennél több évesek csoportjában mérték az adatokat 2010-ben. Ezek szerint a világvizonylatban felvett adatok tükrében a zsidóságban átlagban 13,4 évet töltenek el az emberek iskolázással. A keresztények csoportjában 9,3 évet, a vallástalanok között 8,8 évet, a buddhisták között 7,9 évet, a muszlimok és a hinduk 5,6 évet. A vallási csoportok műveltségi szintje nagyon eltérő mértéket és minőséget mutat, ezért ez nehezen értékelhető. Megbízható mutatónak az oktatásban eltöltött idő minősül. A zsidóság iskolai „csúcsteljesítményének” a háttérében részben az áll, hogy a világ zsidóságának java része a gazdaságilag két magasban fejlett országban él: az USA-ban és Izraelben. A hinduk alacsony mutatója pedig részben azzal is összefügg, hogy a hinduk 98%-a fejletlen vagy fejlődő országban él: Indiában, Nepálban, Bangladesben. Azt is tekintetbe vették a tanulmány készítői, hogy a Szahara alatti régióban a keresztények általában magasabb nevelési szintet érnek el, mint az ott élő, többségi muszlimok. Történelmi tény ugyanis, hogy az ottani térségben működő, missziói alapítású keresztény iskolák eleve magasabb képzési színvonalat és időt állítottak be az iskolások számára.

A lányok, nők részvétele az iskolázásban

151 ország adatai alapján ki lehet mutatni azt, hogy melyik országban mekkora rés vagy szakadék mutatkozik az iskolázásban, művelődésben résztvevő lányok, illetve fiúk között. Egyedül a zsidóság az, amelyen belül a lányok és a fiúk egyenlő mértékben, szinte azonos időt töltenek el az oktatásban, 13,4 évet mindkét nemből. A rés a fiúk javára más vallások esetében egyre nő. A keresztényeknél a fiúk 9,5 évet töltenek iskolai padban világátlagban, a lányok 9,1 évet. A vallásilag közömbösök csoportjában ez a fiúk javára 9,2 év a lányok

8,3 évével szemben. A buddhistáknál a különbség már 1,1 év, azaz a fiúk átlagban 8,5 évet töltenek el tanulással, a lányok 7,4 évet. A muszlimoknál 1,5 év a különbség, a fiúk 6,4 évet, a lányok 4,9 évet tanulnak. A hinduknál a legszembetűnőbb a különbség, a fiúk 6,9 évet tanulnak, a lányok 4,2-öt. A felmérésből az is világosan kiténik, hogy míg a zsidó fiúk 13,4 évet töltenek iskolapadban, addig a világvallások közül a legkevesebb időt a muszlim fiúk töltik tanulással, 6,4 évet. A lányok tanulási ideje a muszlimok között valamivel jobb (4,9 év), mint a sort záró hinduknál (4,2 év).

Az adatokból az is kiténik, hogy az oktatásban eltöltött idő milyen mértékben, illetve alapvetően növekszik a három generációs csoport között, a fiatal generáció tagjai javára. Például a zsidóságban a legidősebb generáció (55-74 évesek csoportja) tagjai 13,4 évet töltöttek oktatásban, míg a legfiatalabb generáció tagjai (25-34 évesek) 13,8 évet. Ez a keresztényeknél 8,9 év és 9,9. év. A legnagyobb ugrás a hinduknál tapasztalható, a 3,5 évvel szemben a fiatal generációban már 7,1 évvel számolnak, hasonlóképpen a muszlimoknál, ahol 3,6 évről ez 6,7 évre emelkedett.

Nagy eltérések az iskolázottság mértékében – 680 millió írástudatlan

Meglehetősen alacsony a legmagasabb iskolázottságot, az egyetemi, főiskolai szintet elért korcsoport tagok aránya és száma. A 25 évesek, illetve feljebbjáró évekkel bírók között 14% ez az arány. Még szembetűnőbb, hogy világméretben – a világvallásokhoz tarozók számát tekintve – több, mint 680 millió embernek még alapvető iskolai képzettsége sincs, ők csaknem mind írástudatlanok. A hinduknak 41%-a, a muszlimoknak 36%-a semmiféle iskolai képzésbe nem részesül. A buddhistáknál ez 10%, a zsidóknál 1%, a keresztényeknél 9%. A legmagasabb, egyetemi, főiskolai képzettség a zsidóknál látható, 61%.

Utánuk a keresztények következnek 20%-kal, a buddhisták 12%-kal, a hinduk 10%-kal, a muszlimok 8%-kal. A középiskolai végzettséget világszerte a legmagasabb arányban a vallásilag el nem kötelezettek mutatják (53%), utána a keresztények csoportja következik (47%), a sort a hinduk zárják 28%-kal.

Alapoktatásban részesültek...

Érdekes, hogy a formális iskolázottságban, azaz a vallási iskolákban tanultak száma miként alakult. A zsidóknak 99%-a tanult vallási iskolában, és alapoktatásban is részesült. A buddhistáknak 96%-a, a keresztényeknek 92%-a. A legnagyobb ugrás e tekintetben a muszlimoknál és a hinduknál következett be. Az legidősebb korosztályban (55-74 évesek) a muszlimoknak 46%-a járt alapiskolába pár évet, a hinduknak 43%-a. A fiatal korosztályból (25-34 évesek) ez a szám a muszlimoknál 72%, a hinduknál 71%...

NÁLUNK MIKOR LESZ, LEHET ILYEN FELMÉRÉS?

Az amerikai Pew Research Center már azt is megvizsgálta, hogy Trump beiktatása után milyen összetétele lesz az új Kongresszusnak, illetve a kétkamarás rendszerben a Szenátusnak. Nyugaton semmi változás: mindkét Kamarában túlnyomórán keresztény politikusok foglalnak helyet. A Kongresszus legtöbb nem keresztény tagja a demokraták között található, zsidó képviselők személyében. Milyen lesz tehát a 115. Kongresszus és Szenátus vallási összetétele? (Forrás: pewforum.org) Szemle-író: Dr. Békefy Lajos

Hitek a „dombtetőn”

Csak úgy ontja a már nálunk is egyre ismertebb amerikai független statisztikai intézet, a Pew Research Center a vallás és a közélet témával összefüggő vizsgálati eredményeit. 2017. január 3-án tették

közzé *Faith on the Hill, Hit a dombtetőn* című tanulmányukat, utalva az USA Kongresszusának, Parlamentjének dombon emelt épületére. Még mindig ugyanúgy keresztényen többségű a Kongresszus politikusainak a vallási hovatartozása, miként volt az 1960-as években. Je-

lenleg az 1961-62. évben mért 94,9%-os keresztyén többséggel szemben 2017-18-ban a keresztyének kongresszusi aránya 90,7%-os. Amint a százalékok mutatják, fél évszázad alatt alig módosult a Kongresszus keresztyén tagjainak az aránya. A nemsokára induló új, 115. Kongresszus 293 republikánus képviselője keresztyén, két tag kivételével, akik zsidók. A demokratáknak is túlnyomó többsége keresztyén, de a 242 demokrata képviselő között található 28 zsidó képviselő is. 3 buddhista, 2 hindu, 2 muszlim és 1 unitárius képviselő is van közöttük.

Protestánsok többségben minden szinten

Az össznemzeti arányokhoz hasonlóan, a Kongresszusban is a protestánsok némi többsége érződik. Bár a protestáns képviselők aránya az 1961-es 75%-hoz képest mára 56%-ra csökkent. A katolikus képviselők aránya viszont nőtt, az 1961. évi 19%-ról mára 31%-ra emelkedett.

A republikánusok kétharmada a Kongresszusban 67%-ban protestáns, 27%-uk katolikus. A protestáns-katolikus viszony a demokraták között rohamosan csökken, mára 42% a protestánsok aránya, 37% a katolikusoké.

A Kongresszus 535 tagjából ma 485 a keresztyén, azaz 90,7%, ez az USA nemzeti arányaiban 71%-ot tesz ki. Ma 299 a protestáns képviselők a száma, ez 55,9%-át képezi a Kongresszus összes tagjának, a nemzeti arány 48%, ami azt jelenti, hogy a protestáns a Kongresszusban „felülreprezentált”. Felekezeti megosztásban a fontosabb adatok: a 299 protestáns képviselő közül 72 baptista, 44 metodista, 35 anglikán, szintén 35 a presbiteriánusok száma. A lutheránusok 26 képviselőt számolnak. Aztán nagy aránycsökkenéssel következnek a kisebb protestáns közösségek: kongregacionalisták, pünkösdielők, adventisták, reformátusok pár személlyel.

A katolikusok száma a protestánsokéhoz képest majd a fele, 168 személy. Ők a kongresszusi tagok 31,4%-át teszik ki, ez a nemzeti átlaghoz, a 21%-os arányhoz képest szintén felülreprezentált.

A mormonok száma 13 fő a Kongresszusban, ez is több, mint az országos arány. Ortodox keresztyéneket 5 képviselő reprezentálja.

Más vallások megoszlása: 30 zsidó képviselő van a Kongress-

zusban, ők is csaknem kétszeres felülreprezentálást mutatnak (5,6%) az országos átlaghoz (2%) képest. A 3 buddhista, a 3 hindu és a 2 muszlim képviselő arányában alülreprezentálta az USA átlagot.

Az új 115. Kongresszus és Szenátus összetétele vizuálisan

Ez a körbrázolás bordó színnel mutatja a republikánusokat, illetve közöttük a vallási arányokat, kézzel a demokraták viszonyait láthatjuk és elemezhetjük. A House a Kongresszust mutatja, a Senate a Szenátust a kétkamarás USA rendszerben.

Az 535 fős Kongresszusban feljebb már számszerűen is leírtuk az arányokat, akik különböző vallásokhoz tartoznak. Ez a körkép viszont azt mutatja, hogy a republikánusok között a protestánsok száma 159, a katolikusoké 70, ez a demokraták között elég szoros, 82 protestáns mellett 74 katolikus áll/ül. A zsidók aránya: republikánusok között 2, demokraták között 20. A Szenátus 100 tagjából a republikánusokhoz 38 fő protestáns tartozik, katolikusként 9 fő. A demokratákhoz 20 protestáns és 15 katolikus tartozik. A demokratákhoz még tartozik 8 zsidó és 1 buddhista szenátor, míg a republikánusokhoz 6 mormon szenátor.

*

Mindezek nyomán csak ennyi a kérdésünk: mennyire érvényesül az amerikai kétkamarás rendszerben a hit ereje, miben és hogyan mutatkozik meg a keresztyén/protestáns/katolikus meggyőződés a politikai közbeszédben, gondolkodásban és a döntések indoklásában? Mennyire működik a protestáns felelősségetika a dombtetőn? S mennyire érződik a katolikus szociális enciklikák szellemisége a Capitoliumon? Nyilván, nem vallási közösség sem a Kongresszus, sem a Szenátus, hanem politikai, de ha ilyen felméréseknek meg van a helye az amerikai közgondolkodásban, és a legmagasabb törvényhozó és irányító szervben, akkor hogyan mutatkozik meg a vallási komponens a képviselők és a szenátorok munkájában? Erre még nem kaptunk választ, bár ez is nagyon érdekes lenne. Mint ahogyan e felmérés természetesen veti fel a kérdést: vajon a magyar Országgyűlésben milyen eredménye lenne egy ilyen felmérésnek? Egyáltalán el lehetne eddig jutni?

GYÜLEKEZETEINK életéből

Jótekonysági bál Kisgéresben

November 5.-én a Kisgéresi Református Nőszövetség jótekonysági bált rendezett a parókia nyilászárói kicserélésére. Ami miatt ez a bál kissé más lett, mint a többi, az amiatt volt, hogy a háttérben nagyon sok tenni akaró ember adta magát össze. Ez sem lett volna még olyan különleges dolog, ha mindezt nem hatalmas lelkesedéssel teszik. Sablonossá vált gondolat, de nagyon igaz, ha szeretettel, örömmel végzed a munkád, az nem is munka, hanem szolgálat. A bált retrós hangulatúra vettük, és mindenkit biztattunk arra, hogy kutasson a szekrény mélyén, szedje elő a dohos ruhákat, menjen el egy turkálóba bálí öltözékért. Az eredmény bámulatos volt! Micsoda „kincsek” kerültek elő! Nem győztünk egymáson csodálattal nevetni. „A vidám szív a legjobb

orvosság”, mondja az Ige, és bizony, aki ott volt, egy jókora immunerősítőt kapott az őszi nyálkás, esős időszakban.

Titkon abban is reménykedem, hogy a bálnak az is a hozzáadéka lesz, hogy a lelkési „csapat”, aki szintén jelen volt a bálban, és mosolygott, meg nyitott volt, meggyőzi azokat a bálzókat, akik eddig félve kopogtak be a parókia ajtóin, hogy ezentúl bátran jöjjenek tanácsot, vigasztalást, eligazítást, megerősítést kérni tőlünk, vagy csak egyszerűen elbeszélgetni (mert mi is emberek vagyunk).

Egyébként rengeteg tanulsága volt a bálnak, sokat tanultam belőle. Már csak egyet osztanék meg, amit a nőszövetség-

gi facebook csoportunkban is írtam: Érdekes, hogy felnőtt emberek, mennyire komolyan vették a beöltözést, ami arra vall, hogy a felnőttek is szeretnek játszani, amiről eszembe is jutott a kedvenc igeverszem (az egyik), „*én már mellette voltam mint kedvence, és gyönyörűsége voltam mindennap, színe előtt játszadozva mindenkor. Játszadoztam földje kerekességén, és gyönyörködtem az emberekben...*” (és még ajtóról is van benne szó néhány igevers után)...*Boldog ember az, aki hallgat rám, ajtó előtt vigyázva mindennap, ajtófélfáimat őrizve.*” (Péld. 8, 30. 34)

Blanár Gabriella

Nt. Papp Zoltán lelkipásztorra emlékeztek Bodrogszentesen

Idén emlékeztek a bodrogszentesi, bolyi, vékei, szinyéri és zétényi gyülekezetek tagjai Nt. Papp Zoltán egykori lelkipásztorukra, születésének 100. és halálának 20. évfordulója kapcsán. Ez alkalomból 2016. október 31-én, az öt gyülekezetből érkezettek közös reformációi Istentiszteleten vettek részt a szentesi gyülekezet templomában. A szépen megtelt templomban, Nt. Szopó Ferenc lelkipásztor hirdette Isten Igéjét. A gyülekezet, az istentisztelet után együtt vonult át Nt. Papp Zoltán lelkész sírjához, ahol a 90. zoltár elénekzése után elhelyezték a gyülekezetek koszorúját. Szopó Ferenc lelkipásztor, a Zsidókhöz írott levél 13. részéből vett Igével hangsúlyozta az emlékezés és a hálaadás, valamint a példaadó élet fontosságát: „Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljete életük végére, és kövessétek hitüket.” (Zsidók 13,7). Kiemelte, hogy Isten minden időben gondoskodik arról, hogy az Ő Szava eljusson hozzánk és elvégezze bennünk a maga munkáját, s ehhez egyszerű, de Neki engedelmes embereket tud és akar felhasználni. A rövid megemlékezést a 421. dicséret elénekzése zárta.

„Papp Zoltán, Nagykaposon született, az alapiskola elvégzése után a Munkács-i Kereskedelmi Akadémián szerzett érettségi bizonyítványt. Teológiai tanulmányait Losoncon és Sárospatakon végezte. 1940-tól szolgált Mennyei Atyját és Anyaszentegyházát egy nagyon nehéz történelmi helyzetben, melyet világháborúk árnyékolnak be. A lelkipásztori szolgálatot Mokcsamogyoróson kezdte, majd Bajánházában, Kisdobronyban, Szomotoron és Nagykaposon is szolgált. 1947-től, egészen nyugdíjba vonulásáig volt a bodrogszentesi, bolyi, vékei, szinyéri és zétényi gyülekezetek lelkipásztora.

zet tagjait, az Istennel való kapcsolatuk kiépítéséhez, a Hozzá vezető út megtalálásához segítette őket. Élete összeforrt gyülekezeti tagjainak életével. Nem volt nyüzsgő közéleti személy, de mindenütt ott volt, ahol szükség volt a segítségére. Mint nyugdíjas lelkész, itt élt hitvestársával, csöndesen, szerényen, haláláig. Idén, amikor születésének 100. évfordulóján emlékezünk rá, adjunk hálát Istennek, hogy ismerhetjük őt, hogy életünk gazdagabb lett ál-

Írásban fennmaradt prédikációi mutatják, hogy igehirdetéseit a Szentírás tekintélyének komolyan vétele, a bibliai szöveg igényes elemzése és annak mai életre való alkalmazása jellemezte. Visszaemlékezve, többen elmondták, hogy igehirdetéseit átszötte gazdag élettapasztalata, hallgatni őt érdekfeszítő és tanulságos volt. Nt. Papp Zoltán minden alkalmat megragadott, hogy Jézus követőivé nevelje a gyüleke-

tala. Gondoljunk arra, hogy Isten Igéje oly sokszor erőt adott már, és ma is, az emlékezés napjaiban, amikor Őrá és más szeretteinkre emlékezünk, vigasztalja szívünket. Gyülekezetünk egykori lelkipásztorának emléke, Istentől legyen áldott!” (Részlet a SZENTESI TÜKÖR című gyülekezeti lapban megjelent megemlékezésből).

Büti Erzsébet

1956-ra emlékeztünk

A 60. Éves évforduló alkalmából a világ magyarjai, határon innen és túl, megemlékeztek az 1956-os eseményekről. A 20. Század árnyoldalait jelentik a két világháború és a „szocialista táboron belüli zavargások”, közöttük az 1956 októberében kitört magyarországi forradalom és szabadságharc.

2016. október 26-án a rozsnyói Csemadok nagytermé-

ben Dr. Buza Zsolt lelkipásztor tartott vetítéssel egybekötött előadást „1956 egyházügyi vonatkozásai, különös tekintettel a református egyházra” címmel.

A trianoni szerződés után szétdarabolt magyar országrészek reformátussága is szétdarabolódott. 1945 után pedig a templom falai közé szorították az igehirdetést, az evangélicációt. Az anyaországban maradt testvéreink nevében 1956

októberében Dr. Ravasz László nyugalmazott püspök emelt szót, gyökeres változást követelve. Rákosi Mátyás vezetése alatt a lelkipásztortól megkövetelték az államhatalommal való együttműködést, ellenkező esetben eltöltötték őket a szolgálattól, sokakat be is börtönöztek. A forradalom követelése között szerepelt az egyházon belüli általános tisztújítás, az egyházi vezetők bűnvallása, az állammal együttműködők leváltása, a hitvalló vonal kiállása. A lelkipásztor a nép élő lelkiismerete legyen: Egyetlen Urunk van, az Úr Jézus! November 1-én Ravasz László a Kálvin téri templom

szószékéről a Galatákhoz írt levél 6. Részének 7-8 verseit idézte: „... Isten nem hagy magából gúnyt úzni...”

A forradalom leverése után megtorló intézkedések következtek, leváltások, félreállítások, bosszúállások, de az evangélium hirdetését és terjesztését semmilyen államhatalom nem tudta és nem tudja megakadályozni!

Iskolánk tanulói a zeneiskola tanárnőinek vezetésével tartalmi műsorral: szavalattal, énekekkel és hangszeres játékkal tették színesebbé, hangulatosabbá a megemlékezést.

Mixtaj Johanna

Megható megemlékezés és emlékműavatás.

1945 december harmadika után a bodroghözi Kisgérest úgy neveztek a környéken, hogy a fekete falu. Ugyanis a Kisgéresen élt 328 férfiból (1941-es adat), a 18-60 évesek közül 170 főt hurcoltak el szovjet munkatáborba, az ún. „málenkij robot”-ra. Az elhurcoltak közül voltak akik, már az oda vezető úton, voltak, akik a munkatábor embertelen körülményei közepette, és voltak, akik az embertelen bánásmód következtében elhunytak. Összesen 104 már nem térhettek haza az őket váró szüleikhez, ifjú feleségükhöz, kicsi gyerekeikhez, testvéreikhez, barátaikhoz. Arányaiban Kisgéresből veszték oda a legtöbben. Mindnyájuknak állítottak emlékművet közadakozásból 1992-ben a gyászoló özvegyek, gyermekek, családtagok, falubeliek.

Az emlékmű, amelynél minden év decemberében megállunk, hogy megemlékezés és tisztelet virágait, koszorúit elhelyezzük, az eltelt több mint húsz év időjárás viszonyosságai következtében nagyon megrongálódott. Nagy örömünkre, 2016-ban a Magyar Állam Gulág-

emlékévet hirdetett, és így pályázat útján, az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő jóvoltából, a gyülekezetünk, a helyi önkormányzattal összefogva, a régi emlékmű helyére nemcsak egy teljesen új emlékművet készíthetett, de annak környezetét is méltóvá formálhattuk. Ünnepélyes felavatására 2016 december 3-án, tehát az elhurcolás emléknapján került sor. A helyi ravatalozóban Blanár Erik, kisgéresi lelkipásztor áhítatában rámutatott az emlékezés fontosságára, amely mindig Istenhez kell, hogy közelebb vezessen minket, arra a hiányra,

és ürre, amit szeretteik köréből kiszakítottak, és elhurcoltak miatt érzett, és érez ma is a falu lakossága, és amit Istennek van ereje betölteni, és kipótolni. Ezt követően Furik Csaba, polgármester, gondok mondott néhány gondolatot erről a szomorú eseményről, ami szinte minden kisgéresi családot érint. Majd Bitay Levente konzul fejtette ki, hogy egész Kárpát-medencére hatással volt ez a kegyetlen tett. A legmeghatóbb Furik Ilona és Hegedűs Erzsébet személyes visszaemlékezése, illetve szavai voltak. Mindkettőjüknek édesapját hurcolták el. Mind a személyes beszámolóiból, mind pedig a versből érződik az a hiány, amit egy édesapa elvesztése okoz. A református gyülekezet énekkarának hitvalló énekei után az emlékező gyülekezet kivonult a sírkertbe, ahol az emlékmű ünnepély leleplezése következett. A nyitott könyv formájú emléktáblák közepén egy batyuját vivő emberalak van kivésve, jelezve azt az űrt, ami az elhurcoltak után maradt a szívekben és az egész közösség életében. A koszorúzás és virágok elhelyezése közben nagyon megható volt látni, amint egyesek megkeresve szeretteik nevét a táblán, ujjakkal végigsimították azt. Hálásak lehetünk azért, hogy tudunk emlékezni, hogy ez emléktábla mindig segíteni fog nekünk ebben, és azért lehetünk legfőképpen hálásak, hogy Isten soha meg nem feledkezik rólunk, még a halál árnyékának völgyén át is vezet az utunk.

Blanár Gabriella

Egy árva hangja

Túl a magas Kárpátokon,
Ukrajnai temetőben,
Ott nyugszik az édesapám
Ja, de nagyon messze tőlem.

De szívemben közel maradt,
Mintha mindig velem volna,
Édesapám! Itt a lelkem
Koszorúba befelelve.

Sír a szellő Ukrajnában
És hív, gyere énvelem,
Apád sírját bemutatam
A dombszi hegyeken.

Eredj szellő, vidd el az én
Bánatos szívemet,
Kis koszorú, mond meg neki:
Apám, Isten veled!

Vártuk, vártuk, mindhiába,
Ott esett el Ukrajnában.
Arcát, kezét nem
csókolhatom:

„Édesapám”- már nem
mondhatom.

Csak siratom, könnyes a
szemem

S koszorúmat ide helyezem.

A Kárpátok havas ölében
Pihen örök nagy csendesség-
ben

Az én drága jó apám.

Harmat a feje párnája,

Béke, ima innen száll reája.

És ő áldást küld ma rám.

Ne mondd meg neki te szép
koszorú,

Hogy a szívem mindig mily
szomorú.

Áll a sírkő, s koszorúm is
Biztatón ígéri;

Nyugodj békén édesapám,
Fölnevelt az édesanyám.

Én örvendezem az Úr előtt - Beszámoló a X. Országos énekversenyről

A Bátorkeszin, Harmacon és Kassán megrendezett elődöntőkből 71 versenyző jutott tovább a 2016. november 26-án Rimaszombatban a Tompa Mihály Református Gimnáziumban megrendezett döntőbe. A dísztermet teljesen megtöltötték a versenyzők és felkészítőik, kísérőik.

A döntőbe érkezőket elsőként a főszerző, Bodnár Noémi köszöntötte. Majd a zsüri tagja, Édes Árpád hívott minket elcsendesedésre a 104. zsoltár alapján tartott áhítatával. A lelki felkészülés után a zsüri elnöke, a Tiszántúli Református Egyházkerület zenei titkára, a Debreceni Kántus szervező karnagya, Marczi Ernő készítette fel az énekesek hangját a megmérettetésre professzionális beénekléssel. A zsüri egyetlen hölgy tagja, Balla Sarolta zenepedagógus, az Egyházzenei Tanács tagja arról gondoskodott, hogy a verseny menete gördülékeny legyen. Az ítéseknek nagyon nehéz dolga volt. Sokszor az énekesek teljesítménye között csak árnyalatnyi volt a különbség. A hallgatók különleges adventi ajándékot kaptak azzal, hogy a versenyzők kiemelték őket térből és időből és így lett versenyből dicsőítés.

A versenyzők a 2013-ban alakult Remény zenekar koncertjével várták az értékelést. A zenekar a legmélyebb belsejükből, a kincseikből, saját szerzeményeikből adott ízelítőt a hallgatóknak a keresztyén élet különböző területeit megénekelve.

Az eredményhirdetés előtt a zsüri elnöke röviden értékelte az énekesek teljesítményét nagyon megdicsérve őket és a jövőre nézve hasznos tanácsokat adott a felkészítőknek. A versenyzők értékes kottát és egyházi könyveket kaptak jutalmul. A fődíjat kiérdemlők térítésmentesen részt vehetnek a jövő évi gyermekkórustáborban vagy kántorképző tanfolyamon. Akik heteken keresztül foglalkoztak énekeskönyvünk énekeivel, mindenképpen nyertesek, de szerepeljenek itt név szerint:

I. kategória (1-3. évfolyam)

Arany sáv a zsüri dicséretével: Gríger Emily Viktória (Kassa), Majerčák Marína (Kassa), Renczés Viktória (Bátorkeszi), Mézes Virág (Komárom); Arany sáv: André János Péter (Szilice), Durčič Róbert (Madar), Molnár Virág Lilla (Simonyi), Nátek Eszter (Bátorkeszi), Tárnok Iván (Marcelháza)

II. kategória (4-6. évfolyam)

Arany sáv a zsüri dicséretével: ifj. Molnár Sándor (Rimaszombat); Arany sáv: Bányácsi Bianka (Kiskövesd), Csizmadia Lilla Kinga (Alistál), Dócs Anna (Kiskövesd), Keszegh

Vivien (Bátorkeszi); Bronz sáv: Horváth Dániel (Runya), Noszkai Lilla (Bátorkeszi)

III. kategória (7-9. évfolyam)

Arany a zsüri dicséretével: Bíró Adrienn (Alistál), Gablyasz Edina Lilla (Kassa), Mikla Bence (Komárom), Židek Alexandra (Komárom); Arany sáv: Bödök Viktória (Bátorkeszi), Gáspár Angéla (Fülek); Ezüst sáv: Semecky Enikő (Bátorkeszi), Turányi Márk (Madar)

IV. kategória (közpiskolások)

Arany sáv: Bohák Emese (Léva)
Ezüst sáv: KonkolyViktória (Pozba)

VI. kategória (énekcsoport 1-5. évfolyam)

Arany sáv a zsüri dicséretével: Mézes Virág, Lami Lilla, Süll Csillag Virág, Szabó Julianna (Komárom); Arany sáv: Nagy Dóra, Megyeri Tamara, Cintula Júlia (Komárom);

Nagy László, Kiss Noémi, Pető Enikő, Szabó Réka (Alistál);
Toma Dániel, Dócs Anna (Bodrogszerdahely, Kiskövesd)

VII. kategória (énekcsoport 6-9. évfolyam)

Arany sáv a zsűri dicséretével: Bányácsi Bianka, Keresztúry Eszter, Vida Boglárka (Nagykövesd, Kiskövesd, Ladmóc); Arany sáv: Židek Alexandra, Bagin Fruzsina, Máté Zsóka Elvira, Bathó Lilla (Komárom); Mikla Bence, Lami Bence, Szénási Levente, Cintula Zsófia (Komárom); Erdélyi

Dorottya, Ferencz Krisztina, Kováč Csenge, Kőteles Lilla (Kassa); Ezüst sáv: Baka Rebeka, Németh Enikő, Saróka Eszter (Érsekkéty); Végh Boglárka, Földes Ráhel, Csizmadia Lilla Kinga (Alistál); Agócs Barbara, Boros Barbara, Koreny Réka (Tornalja)

VIII. kategória (középiskolások és felnőttek)

Arany sáv: Bohák Emese, Hajdú Tímea, Kiss Éva (Léva);
Kristóf Bálint, Ibos Bálint (Rozsnyó)

A versenyzők megtapasztalták, hogy milyen fontos kincs az énekelt imádság, milyen nagy a különbség az Istennel való beszélgetés és az Istenről való beszéd között. Jövőre, a reformáció 500. évfordulója évében megrendezett énekversenyen reményeség van arra, hogy olyanok is énekelt hitvallást tegyenek mások előtt Istenről, akik eddig „csak” otthon beszélgettek Vele.

-Bodnár Noémi-

Fotó: Abaházi Fejes Ági

Orando et cantando – Imádkozva és énekelve

Beszélgetés Marczi Ernővel a X. Országos énekverseny kapcsán

Marczi Ernő a Tiszántúli Református Egyházkerület zenei titkára, és a Debreceni Kántus szervező karnagya, emellett országos kántorképző tanfolyamok állandó tanára Debrecenben és Nagyváradon. Mi felvidékiek legutoljára a X. Országos énekverseny zsűrielnökéként élvezhettük frappáns be-
énekelését, zenei felkészültségét, az énekek autentikus elnekléséről alkotott megalapozott véleményét. Könnyed, természetes stílusával, szép ének-
bemutatósaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a versenyzők biztonságban érezzék magukat, és letegyék an-

nak feszültségét, hogy mások előtt kell énekelniük.

- Szeretném ismét megköszönni, hogy elvállalta a zsűrielnökséget a felvidéki országos énekverseny döntőjében. Milyen benyomásokat gyűjtött?

- Megtisztelő volt a felkérés, örömmel vállaltam el, hiszen a verseny előéletét ismerve tudtam, hogy izgalmas, léleksimogató lesz ez az esemény. Az első pillanattól látszott, hogy a gyerekek – felkészítő tanáraikkal együtt – mennyire várják, hogy bemutathassák a megtanult énekeket. Ugyanakkor feszült várakozás helyett a közösségben éneklés nyújtotta öröm előérzete töltötte be a termet. Ujttördelések helyett magabiztos, mosolygó arcokkal találkoztam, és ez a kezdetektől meghatározta a döntő hangulatát.

- Milyennek érezte a verseny színvo-

nalát, akár más énekversenyekkel összehasonlítva?

- Általánosságban kijelenthető, hogy a gyerekek kiállása határozott, példaértékű volt, nagyon koncentráltan, lélekből énekeltek. Bizonyára gondos felkészítő munka zajlott az elmúlt hetekben a küldő iskolákban, és ez az eredményekben is megmutatkozott. A zsűri tagjai – Balla Sarolta és Édes Árpád – nevében is mondhatom, nem volt könnyű a sok jó előadás közül kiválasztanunk a legjobbakat, de igyekeztünk átfogó képet alkotni az éneklőkről, ennek alapján történt az értékelés. Összefoglalva egy színvonalas, eredményes énekversenyen vehettünk részt, amely a már egy évtizedes működésével hagyományt ápol, folytonosan értéket teremt és őriz a Felvidék kultúréletében. Adja Isten, hogy még sok jubileumot

ünnepelhessenek a szervezők és a résztvevők!

- Volt-e olyan, akinek az éneke különösen megérintette? Esetleg felfigyelt-e rendkívüli tehetségekre?

- Több részletre figyelünk egy versenyen: a kiállítás, az énekek karaktere, szövegszerű előadása mellett arra is, visszaköszönhet-e a hallgatóban azok tartalma? A legfontosabb talán a helyes tempóválasztás. Egy rövidebb, imádságos hangvételű éneket nem adhatunk elő átlagtempóban, mert 10 másodperc után vége. Egy harsányabb, örvendező ének nem szép vontatottan, ugyanakkor csúcsebességet elérve már léleknélkülinek, hajszoltnak mutatkozik. Láthattunk meglepően „erőteljes” előadást már a legkisebb korcsoportban is. Megmutatkozott, hogy a lelki énekek tisztasága nem csupán intonációs kérdés. Fontos persze a megfelelő hangképzés és a szöveg hiteles átadása, de nem szorulhat háttérbe a „gyermeki tisztaság” a közlés folyamatában, és ez kortól független. Mennyi jó hangú, tehetséges gyermek él a Felvidéken! Egy fiatal, még szoprán hangon éneklő fiúcskát bármelyik neves európai „college” fiúkórusában el tudnék képzelni. A csoportokban voltak, akik

- versenyen kívül - vokálozás terén is mutattak értékelhetőt. Persze olyan énekes is volt, aki a könnyedebb műfajokban találhat otthonra, amilyen például a jazz vagy a musical világa. Egy olyan egyedí módon előadott karácsonyi népéneket is hallhattunk, ami megszokottság nélkül vitte a pálmát. A népzene egyébként is rögtön előjön, ha a fúziós egyházzene szóba jöhető műfajiról kérdezzük; gondoljunk csak a népdalzsoltárookra!

- Milyen tanácsot adna a jövőre nézve?

- Az énekes közösségek mindig tudtak túlélni, egyszer a kontinuitás megőrzéséért, máskor a közösséget összekötő jelképes zsinór feszesen tartása érdekében. A történelem menetét nem szemlélhetjük kívülről, üvegkalitkában ülve, hiszen részesei vagyunk, csak az nem mindegy, mennyire aktívan. Gyülekezeteink tagjai, egyházi iskoláink tanárai és diákjai hittel énekelve, tevékenyen élték meg a történelmet. Rendelkeztek az emocionális gazdagság jellemzőjével, amit a zene nyelvén, a szeretet nyelvén fejeztek ki: bátorítottak a harcokban, holott őket is érték támadások, vigasztaltak a gyászban, amikor ők is könnyeztek, és hitre jutottak ezreket, miközben kegyelemből

maguk is hitre jutottak. Feladatunk ezt a mentalitást átörökíteni jelenünkbe, megalapozva ezzel az „érlelő új aranykort”. Balássy László szavai - amelyeket Bárdos Lajos alkalmazott Bartók III. zongoraversenyének egyik részletére Békefohász címmel - arra utalnak, hogy milyen jó lenne, ha a mai békétlen világ átalakulna egy örömteli együttéléssé. Ma, amikor a fiatalok képtelenek akárcsak percekig meglenni villogó kijelzők és hanghatások nélkül és az érdeklődés fenntartásához lassan már csak másodpercei vannak egy pedagógusnak, ma is létezhetnek, alkothatnak olyan közösségek, amelyek a technika, a logika világába egészséges érzéseket, érzelmet, hitet visznek. Ilyen közösség például az egyházi énekesversenyekre készülő diákok közössége. Az őket felkészítő pedagógusok munkája fantasztikus, hiszen ezzel jóra nevelik a gyerekeket. Generációs folyamat ez, amelyet a legkisebb korosztályban érdemes elkezdni az egyházi énekekkel, hogy aztán integrálódva gyermekeink alkossák a jövő gyülekezeteinek, templomainak éneklő köveit. Éljük imádkozva és énekelve!

- Köszönöm a beszélgetést!

Bodnár Noémi

Hálaadó ünnepi istentisztelet az elvégzett beruházásokért Nagykaposon

2016. november 26-án a nagykaposi református templomban, amelyen az egyházmegye számára az Emberi Erőforrások Minisztériuma által folyósított, mintegy 48 100 euró támogatásból megvalósuló hat beruházásért adtak hálát. Ezen kívül más keretösszegekből 2 7950 euró támogatást kapott a vajáni Református Alapiskola.

A hálaadó alkalmon vendégként megjelent Czibalmosné Molnár Éva, Magyarország pozsonyi nagykövete, Haraszi Attila kassai főkonzul, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház zsinati elnöksége, valamint Jakab Elemér parlamenti képviselő és Mihók Gábor, az MKP nagymihályi járási elnöke.

Az alkalom Tirpák István főjegyző köszöntésével kezdődött: „Kegyelem néktek, és békesség Istentől, ami Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.” A fennálló, valamint a nagyének elneklése után következett Kraus Vik-

tor esperes ünnepi igehirdetése a Filippi 2,1-4 alapján. Igihirdetésében kifejtette, hogy hogyan is kell egy jól működő keresztyén közösséget felépíteni. „Ez az ige az én olvasatom és gondolataim alapján nem szól másról, mint a helyes keresztyén közösségépítésről. arról, hogy hogyan is kell az igazán jól működő keresztyén közösséget felépíteni, milyen értékek mentén.” - mondta az esperes, majd felsorolta az ige szerinti értékeket. Elmondta, hogy egy keresztyén közösségben ott kell lennie a vigasztalásnak, a szeretetből

való odafigyelésnek, valamint, hogy a közösségnek lélekben kell lenni. Ecsegtelte, hogy vigasztalással ott kell lenni a közösségben, de nem akármilyenel, hanem a Krisztustól jövő, szeretetteljes vigasztalással. A Krisztustól jövő szeretetteljes figyelmeztetéssel kell lenni egymás iránt, nem elnézni kell dolgokat, vétkeket, hanem a krisztustól jövő szeretettel figyelmeznit kell, és segíteni kell egymást. A közösség lélekben értéket úgy tolmácsolta, hogy elmondta, hogy egymásért imádkozni kell, egymásért hálát adni kell a közösségen be-

lül, mert ez alapvető feltétel, ugyanis e nélkül nem létezik közösség. Valamint elmondta, hogy még tovább kell menni, mert ez még kevés. Ugyanazzal a szeretettel kell lenni egymás iránt, mint ami Krisztusban is volt, valamint aképpen cselekedni. Meg kell találni a közös pontot, ami nem más, mint a krisztusi szeretet. Fel kell adni egyéni önzőségünket és a krisztusi szeretettel kell lenni, hogy épüljön a közösség, mert az az igazi hálaadás az Isten felé, ha azt tesszük, amit Ő mond: ragaszkodni Istenhez, Krisztus szeretetéhez, a közösséghez – mondta többek között Kraus Viktor esperes.

Az ígéhirdetés után Dr. Rákos Lóránt zsinati tanácsos köszöntötte a résztvevőket, valamint ismertette az alkalom további menetét, valamint felkérte Fazekas László püspököt, hogy tartsa meg köszöntő beszédét.

A püspök elmondta, hogy azt, amit mi ajándékként kapunk, legyen az erőnk által, két kezünkkel megalkotott, megszerzett javak, vagy bármi más szellemi érték is, azt arra kell fölhasználni mindannyiunknak, hogy rá tudjunk mutatni vele az egy örök igaz Istenre. Hálát adni jöttünk ma ide, hogy rámutassanak a közösségek arra az Istenre, aki megengedte, hogy ebben a jelen korban, egy adott történelmi helyzetben a közösségek építeni, erősödni, másokat gazdagítani tudjanak. Hálát kell adnunk azért is, hogy megengedte Magyarország kormányának azt, hogy megtegyen egy ilyen lépést, hogy az anyaországon kívüli területeket így is tudja támogatni. Ez egy kihívás, és nagyon nagy felelősség. Mégpedig azért, hogy megerősödjünk, és tudjuk végezni azt a feladatot, amelyet a mi Istenünk ránk bízott, mert ez által életet lehelhetünk közösségeinkbe.

A püspök gondolatai után Czibalmosné Molnár Éva nagykövet

mondott beszédet, és tolmácsolta Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyi Minisztérium Gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkár köszöntését. Elmondta, nagy öröm az, hogy együtt egy közösségben mondhatunk mindannyian köszönetet az Istennek azon megvalósult dolgokért, amelyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatása által létre jöhettek az Ungi Református Egyházmegyében. Elmondta, hogy a nemzetpolitika fejlesztésében nélkülözhetetlen dolog a helyi református közösségek fejlesztése. Nagyon jó az, hogy a református közösségek meg tudják fogalmazni céljaikat és érdekeiket, és ebben az irányban tudnak tovább haladni. A hit, az önbizalom és a cselekedet jellemzőek, ami ma is irányt adnak a közösségeknek. Ismét tapasztalható az a csodálatos összefogás,

amely egykor volt, és amely képviseli és mutatja, hogy Ung-vidéken is a magyarok összefogásban és lélekben is egy erős közösséget tudnak alkotni. Hatalmas erőforrás a hit és az akarat, amelyre építeni tudnak. Szükség van találkozóhelyekre, hol a fiatalok megélhetik a találkozás lehetőségét, hogy megélhetik hitüket és identitásukat, hogy magyar közösségi életben vehetnek részt. Egyre többen hisszük, hogy egy erős közösség épül, és ebben az egyház egy

erős bástya, megtartóhely és egyben menedék – mondta a nagykövet.

A köszöntés után a vajáni református alapiskola növendékei szolgáltattak műsorral. Majd az iskolások után a nagykaposi Cantabile kamarakórus és a Fabotó citerazenekar szolgált a résztvevők örömeire.

A megvalósult beruházásokat az esperes úr mutatta be. Bevezetőjében elmondta, hogy az ungi egyházmegye a legkisebb egyházmegye az Egyetemes Egyházban. Tizennyolc gyülekezet alkotja, melyből tizenhárom anyaegyházközség, négy leányegyházközség és egy szórvány. Az egyházmegye gyülekezetei az egyházközségek megerősítése céljából, 48 100 eurós támogatásból részesültek az Emberi Erőforrások Minisztériuma által a Szlovákiai Református Keresztény Egyháznak juttatott pénzcsoomagból, valamint a vajáni egyházi iskola is pályázott az iskola digitális nyelvi laborja kialakítására, egy interaktív tábla megvételére, három osztály padjainak a cseréjére, a könyvtár kialakítására, valamint az öltözők bútorai megvételére, melyre 27 950 eurót kapott, így az egyházmegyének összesen 76 050 eurós támogatás jutott. Hat egyházközség nyújtott be pályázatot, melyben templomok és parókia újítására kértek támogatást. A legtöbb támogatást a Nagykaposi Református Egyházközség kapta 13 500 euró értékben, melyet a templom tetőszerkezetének és fedőanyaga cseréjére használtak fel. A legnagyobb önrészt 14 000 eurót pedig a Deregnyői Református Egyházközség tette hozzá temploma tornyának a külső felújítására.

A műsorok után sor került az emléklakettek szétosztására, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma ajándékozott azon gyülekezeteknek és az iskolának, akik támogatást nyertek beruházásaikra. Ezek után az esperes, az egyházmegyei gondnokkal együtt átadták I. Rákóczi György Bibliájának újrainyomatott díszes verzióját, amelyben megtalálhatóak a fejedelem feljegyzései, a nagykövetnek, a főkonzulkanak, a Zsinati Tanács elnökségének, valamint egy-egy példányt Bogoly János Templomaink c. könyvből.

Az istentisztelet végén a nagykaposi gyülekezet lelkipásztora Pándy Árpád mondott köszönő beszédet. Az ünnepi istentisztelet a Nemzeti Imádsággal és Fazekas László püspök áldásával ért véget.

Egri Gergő

Evangelizációs alkalmak Ung-vidéken

Blánár Gabriella

Kendi Csaba esperes

Kiss Miklós

Kótyuk Zsolt

A Karácsony előtti időszakban az Ungi Református Egyházmegye gyülekezetei számára két evangelizációs alkalom is lehetőséget nyújtott a hit erősítésére, lelki megújulásra. November 28-30-án Abarán Kraus Viktor, Orémus Zoltán és Kendi Csaba esperesek szolgáltak igehirdetéssel. December 5-től kezdődően öt este a bibliai családok történetének biznyságtételei hangzottak Blánár Gabriella (Kisgéres), Kiss Miklós (Örös), Csoma

László (Deregnő) és Kótyuk Zsolt (Szürte) szolgálatában. Az esti alkalmakon sorrendben Jákób, Ézsau, Mózes, Áron és Józsué családja életében ismerhettük meg Isten ember és hitformáló hatalmát. Sajnos mindkét alkalmon a megszokottnál kevesebben vet-

tek részt. A deregnői alkalmak perselypénzét (300 Eurót) a nagydobronyi árvaház neveltjei számára juttattuk el. Ezúton tolmácsoljuk Katkó László igazgató köszönetét az adományért.

CsL

Résztevők Deregnőn

Résztevők Abarán

Néha furcsa (adventi) hangulatban...

Advent idején szinte mindenki igyekszik megragadni az adventi varázst. Ki zenét hallgat, ki feldiszíti a házát, ki adventi gyertyagyújtásokon vesz részt, ki koncertekre megy, vagy egy jótékonyági délutánra. A X. Bethlen Kata-adventi szavalóversenyen, teljesen betöltött az adventi hangulat, elvarázsoltak a gyermekek szavalatai, és belevarázsolt a ünnepi hangulatot december negyedike délutánjába ez az alkalom. Megéreztem Jézus azon szavainak a mélységét is, hogy legyetek olyanok, mint a kisgyermek. Mert ezek a kisgyerekek, a nagyok között, „Isten dicséretre mégiscsak kiállok” alapon, kiálltak a több mint százat számláló közönség elé, és elmondták kicsit meghökkenve, kicsit meglepve, de mégis összeszedve minden bátorságukat, ami ilyen csöpp emberekbe csak elfér, és karácsonyi édes hangulatba

ringattak minket. Megidéztek az angyalok karácsonyi földre szállását, ami túlzásnak hangzik, de higgyék el, attól, hogy néha egy angyal makrancos, vagy akaratos, attól még angyal. Úgy gondolom, hogy Bethlen Kata is, akiről kapta immár a nevét a szavalóversenyünk, amikor árvaházat, iskolát alapított, ezt látta meg a gyermekekben: az angyalt. Ez a nagyasszony példát mutat még ma is nekünk abban, hogy az angyalokat

engedni kell szóhoz jutni, meg kell hallgatni őket, komolyan kell őket venni, és rájuk kell csodálkozni. És mi bizony sokat mosolyogtunk, ezen a délutánon, mert „láttuk az angyalkáinkat”.

Az ünnepi hangulatot növelte a hatalmas torta, ami tizedik születésnapra bizony kijár. Ebből is tanultam. Miért örülnek annyira a gyerekek a tortának, amikor finomabbnál finomabb sütik is vannak az asztalon? Talán mert egy kö-

zős nagyból részesülni sokkal jobb érzés, mint külön-külön kicsikből? Mint ahogy az egy, közös úrvacsorai kenyérből enni azt is jelenti, hogy hit-szeretet-reményközösségben vagyunk egymással? Talán. Ha így van, akkor ez nagyon adventi hangulatot erősítő lakoma volt szintén.

Végül. Olyat szeretnék megosztani, amit még nem nagyon olvastam egy adventi alkalom beszámolójában sem. Egy süti receptet. A torta receptje egyszerű: Szíved teljéből süss egy tortát, és oszd meg minél több emberrel. De ezen az alkalmon volt egy sütemény, ami levett a lábamról. Aki nem volt itt a szavalóverseny, azoknak ajánlom, hogy süssék meg otthon, mert bizony ez a süti is adventi hangulatot idéz elő. A neve legyen Bethlen Kata süti, csak itt, és csak most. És a recept:

1. tészta: 20dkg sima liszt; 13dkg margarin; 13 dkg porcukor; 4db tojássárgája; 1/2 sütőpor; Ezt egy kis tejjel összedolgozzuk, és a tészta felét tepsibe tesszük

2. tészta: 25dkg darált mákot 20dkg porcukorral elkeverjük és leöntjük 1,5

dcl forró tejjel. ha kihűlt, hozzá keverjük a 4 tojásfehérje keményre felvert habját, rákenjük a tésztára. A tészta másik felét kinyújtjuk, 40 db egyenlő részre vágjuk és kimagvazott meggysemeket ezzel beburkolva, kis golyókat készítenk belőle, ezeket a mákos masszára rakjuk sakkozva. Megsütjük.

3. krém: 2drb „Zlaty Klas”-t, 4del tejben megfőzzük, 1drb vanília cukorral és 4 ek kristálycukorral. Ha meghűlt, 1drb mar-

garinnal kikavarjuk, rákenjük a tésztára, és bevonjuk csokival.

Varázslatos várakozást, karácsonyt és Új Évet kívánunk!

Blanár Gabriella

Adventi készülődés - Kaposkelecsény

Advent a készülődés, a várakozás ideje, ünnepe. A kaposkelecsényi református hívek is nagy készülődéssel, várakozással indultak az adventi első vasárnapi istentiszteletre. Istennek hála, születésnapost köszönthettünk. Özv. Timko János harangozó, tiszteletbeli gondnok úr ünnepelte 90. születésnapját. Nt. Fülöp Sándor lelkész úr, majd Tóbiás Zoltán gondnok úr köszöntője és a helyi református nőszervezet elnöknője -Bodnár Györgyné- szavalata után János bácsi fogadta a gratulációkat. János bácsi idős kora ellenére, mindmáig megőrizte szellemi frissességét, jó humorát és aktivitását. Most azonban meghatódva köszöntö meg a nem várt megemlékezést, és végezetül mindenhez annyit fűzött hozzá, hogy további élete alakulását már csak úgy tervezi, ahogy a jó Isten engedi, és akarja.

„...ahogy a jó Isten engedi és akarja –úgy legyen.” (Fülöp Sándor, Timko János, Tóbiás Zoltán, Bodnár Györgyné)

dejét. Őt, mivel egészségi állapota nem engedi, hogy látogatni tudja az istentiszteleteket, családi körben köszöntöttük fel. Mikor megérkeztünk hozzájuk, nagy meglepetéssel és még nagyobb örömmel fogadtak leányával, özv. Lizák Bélánéval együtt. A vers és a köszöntő után

A két ünnepelt és a köszöntők (Bodnár Györgyné, Fülöp Sándorné, Tóbiás Zoltán, özv. Smajda Józsefné)

a virágcsokor átadása és az ajándékozás következett. Aranka néni meghatódva köszöntö meg, hogy nem feledkeztünk meg róla, ami nagyon jól esett neki, és köszöntö a meghitt beszélgetést és a megemlékezést.

90 év majdnem egy évszázad. A gyülekezet nevében és a jó Isten segédelmével kívánunk nagyon jó egészséget és sok boldogságot az ünnepelteknek. Reménykedünk egy még kerekesebb évfordulóban, amit - ha Isten is úgy akarja - 10 év múlva újból közösen ünnepelhetünk.

Bodnár Ilona

Ezzel még nem ért véget a köszöntés, ugyanis özv. Tóbiás Béláné, Aranka néni is betöltötte életének 90. eszten-

Emlékezve és előre tekintve

Reformáció 500 megnyitása a Rozsnyói Református Egyházközségben

A Rozsnyói Református Egyházközség 2016. december 4-én megemlékezett Ft. Szőke István lelkipásztor halálának 80. évfordulója alkalmából értékes személyéről, aki hét éves (1929. október 15. – 1936. november 28.) szolgálata nyomán áldozatkészen pásztorolta a gyülekezetet, és vállalta annak igazgatását sokrétű egyházmegyei és egyházkerületi megbízatásai mellett.

A lelkipásztor, aki neves egyháztörténész volt és teológiai előadó a Losonci Teológiai Szemináriumban, a misszió jegyével felvillantotta az erős lelkű magyar protestánsokat és próbálta az ifjúság elé állítani azokat a példaképeket, akik helyrebillentték csüggedt népünket. Szentci Molnár Albert, Bethlen Gábor, Árva Bethlen Kata, Károlyi Zsuzsanna szolgálatait sokra értékelte.

sította őket.

Lelkipasztorként hét éves szolgálata nyomán új gyülekezeti teremmel gyarapodott a rozsnyói közösség. Feladatának tartotta, hogy a fiatalokat összegyűjtse, és lelki morzsákkal erősítse őket. A gyülekezet összetartozását szimbolizálta a rozsnyói dalárda létrejötte is, amit a csengő hangú Bellágh Barna segédlelkész vezetett. A rozsnyói fűrdő több alkalommal volt országos ifjúsági konferenciák helyszíne, és előadóként több helyen megfordult.

Élete alkonyán szerkesztőként bábáskodott a „Református Egyház és Iskola” felett. Nagyon fontosnak tartotta, hogy a szűkös időkben egyházunk legnagyobb problémáiról beszéljenek. Olyan fórum volt számára egyházunk folyóirata, ahol mindent, minden mennyiségben, teljesen disztinált és kulturált környezetben ki lehetett konzultálni. Amikor bizalmat szavaztak személyének, Dr. Magda Sándor püspök mellett, és második órallóvá vá-

lasztották, akkor mindent igyekezett papírra vetni. Érdekelte a lelkipásztorok nyugdíjazásának ügye, nyíltan szólt a kántor-tanítók helyzetéről, felvállalta a lelkészözvegyek és árvák ügyét (amiben sajnos 1936-tól az ő felelőségének és gyermekeinek is része volt), beszélt a lelkipásztorok önképzéséről,

ami a legfontosabb tényezője a gyülekezet fejlődésénél, és építő kritikát fogalmazott meg az állammal szemben is, akinek sokrétű kötelessége mellett feladata a gyülekezeti épületek rendbe-tétele is.

Ilyen órallórol, hűséges szolgáról emlékeztetett meg a rozsnyói gyülekezet. Buza Bodnár Aranka lelkész nő igehirdetésében a Péld 27,17b alapján kiemelte a lelkész jellemformáló vonatkozásait. Jelen sorok írója a gyülekezet előtt bemutatta a lelkipásztor életét és egy rövid kiállítással felvillantotta a

korás Bertalan, egyházmegyei tanács-tag tolmácsolta a Zsoltárok könyvének válogatott versei alapján. Kiemelte a hűséges és odaadó szolgálatot, és azok végzéséről beszélt.

Az ünnepségünk Rozsnyó Város köztemetőjében folytatódott, ahol Buza Zsolt lelkész a Jn 17,4 alapján Ft.

Szőke István magvas gondolatait és téziseit osztotta meg az emlékező közösséggel. Az apostoli hitvallás reményteljes szavaival, valamint Nemzeti Imádságunkkal fejeztük be közösségi alkalmunkat.

Ünnepségünket megtisztelték Ft. Szőke István unokái, az Esztergomban élő Pásztor Ildikó, Abaujszinán élő Eröss Attila és a Kassán élő Eröss Zoltán, akik sok értékes támpontot mondtak el a Szőke család életéből.

A Rozsnyói Református Egyházközségben ezzel az alkalommal meg-

gyülekezet előtt Isten kegyelméből végzett szolgálatát. Ifjaink, Veres Réka és Havran Dániel bizonyágtétele nyomán hallhattunk a lelkipásztor legfontosabb „fegyveréről”, a Szentírásról, a nemzedékek hitéről pedig Korintus Réka és Varga Fábán szavalt Csiha Kálmán Ércből öntött imádságát.

Az egyházmegye köszöntését Boc-

nyítottuk a Reformáció 500 emléksorozatunkat, hiszen új egyházi évet kezdtünk. Éljen szívünkben Isten gazdag tárháza, hogy valóság legyen számunkra Szőke István jelmondata, aki a XVI. századi reformációt így jellemezte: „a keresztyénség megmentője, Istennek új kijelentése.”

Buza Zsolt

A rosszlelkű események lelki „feldolgozása” nem egyszerű feladat. Vannak, akik igyekeznek elfeledni, mások minden lehetőséget felhasználnak, hogy ön sajnálatos módú emlékeztessék környezetüket az őket ért sérelemre. Az Ungi Református Egyházmege Nőegyesülete nem az előbb említett utat választotta. Felismerve az Úr akaratát, amellyel vezetni, és nevelni akar minket a hitben, a magyar reformáció történelmi folyamatának jobb megismerésére helyezte a hangsúlyt már évekkkel ezelőtt. Ennek a lényege, hogy a nőegyesület egyházmegei szervezete az imanapot megelőző szombaton egy kiemelkedő fontosságú történelmi emlékhelyet látogat meg. Bártfa, Hervartov és Zboró volt az úti célja 2016. december 3-án a negyven résztvevőnek. Első

A 16. századi nyomda épülete

állomás a Bártfától 4 km-re fekvő Hervartov, ahol Felvidék 15. században épült fatemploma található. A német telepesek által alapított község templomának egyedi jellemzői a falakat díszítő freskók, keresztelő medence, valamint a reformáció korából származó utolsó vacsorát ábrázoló festmény. Nagy élményt jelentett a több százéves fák által körülvett templom, amelynek szépségét csak kiemeli a nagyszerű környezet, s december elején a frissen hullott hó még szebbé varázsolt mindent.

Bártfa valódi gyöngyszem. A csodálatos óváros nem csak építészeti egység, hanem a reformáció századában kiemelkedő jelentőséggel bírt. A német nyelvű lakosság élénk üzleti és szellemi kapcsolatokat tartott a valamikori származási hellyel. Ezek a kapcsolatok a reformáció századában szoros lelki kapcsolattá is váltak. Bártfa már a 16. század harmincas éveiben a megújított hitet követte, s a Leonard Stöckel által alapított nyomdája a reformáció írásbeli terjesztésének lett kiemelkedő munkálója. A város a

Tél Hervartovban

lutheri reformáció követője volt, s egyben az „öt város hitvallásának” (Kassa, Eperjes, Bártfa, Kiszeben, Lőcse) megalkotásában is tevékenyen részt vettek 1549-ben. Ez az első ilyen jellegű munka a Magyar Királyság területén a 16. században. Az egykori nyomda épülete ma is megtalálható a főtér északi sarkában. Az ebédet követően a reformációt támogató Rákóczi család ősi birtokát Makovica-Zborót kerestük fel, ahol ugyan a várban nem jutottunk fel, de láthattuk az egykori kastélykertet és a nagyszerű reneszánsz templomot. Ez a templom a kassai első református templom (az Orsolya utcán levő katolikus templom) mása, nehezen elképzelhető, hogy katolikus templomnak épült, mivel Zborón már akkoriban volt katolikus templom.

Zboró kéttornyú temploma

Csoportunkat igazi tél fogadta, mintegy 15 centis hó és fagypont alatti hőmérséklet. Advent idején igazi lélekemelő és hitben gazdagító utazás részesei lehettünk.

Csoma L.

Van esélyed!

Ez örömteli isteni ígéret jegyében készültünk az Úr eljövételére a körösi kultúrházban, ahová külön autóbusz szállította a rozsnyói csucsai, krasznahorkaváraljai, hgosszúréti, jólési, berzértei, pelsőci, vígtelkei, szalóci, szilicei, rudnai gyülekezet tagjait. Három estén: december 14-én, 15-én, és 16-án. Szilágyi Zsolt, debreceni lelkipásztor hirdette Isten ígését.

Az első alkalom vezérigéje a Lukács evangéliuma 13. Rész 8. Verse volt. Uram, adjunk a fügefának még egy év

esélyt! Tudjuk, hogy az Úr ígent mondott a kérésre, s bár nem vagyunk rá méltók, mégis hív, feladatot ad, szolgálatába fogad. Szeretete végtelen, szeretetből küldte egyszerű Fiát a mi világunkba. Az Úr Jézus elvégezte a feladatát, melyet az Atya rábízott: megváltotta az emberiséget a bűn hatalmából, s most már a második eljövételére várunk.

A második estén a Lukács evangéliuma 15. Fejezetében szereplő tékozló fiú történetből a „hízott tulok” jelképes jelentése felett elmélkedett. Az idősebb fiú próbált megfelelni

az Atyának, de a szívében keserűség volt. Sajnos sok templomjáró ember szívében is lehet keserűség, akik saját erejük-ből, a saját elgondolásaik szerint akarnak szolgálni Istennek. Amikor Isten előtt megállunk, Ő ezt mondja: Fiam, leányom, mindenem a tiéd, kérj, és megkapod! A hizott tulok az a vágy hogy megkapjam. De ne keseregjek, ne irigykedjem, hanem Isten előtt öntsem ki a szívemet!

A harmadik este újra visszatérő ígért: Új esélyt kapsz, Immanuel – velünk az Isten, jön Jézus, a Szabadító, az a jó hír, hogy van jó hír – fonta körül az igehirdető elmélkedéseit. Várjunk az Úrra, mert Ő is vár ránk. A Menyasszony várja a Vőlegényt, hogy örökké együtt legyenek! Jézus azért jött, hogy mindig velünk legyen, Ő magányos lett a kereszten, hogy mi ne legyünk magányosak, ő bünné lett, hogy mi büntelenek legyünk. Ma új esélyt ad, ha várakozol Istenre, Ő is vár rád!

„Uram, köszönöm, hogy velem vagy, nincs akadály, ami

elválasztana Tőled!”

Mindhárom este sok szép, Istent dicsőítő éneket énekelünk, melyeket a szalóci gyülekezet zenekara kísért, André János, szilicei lelkipásztor vezetésével, aki az énekekhez bevezető imát mondott. Második alkalmunkat keresztyén könyvvásár tette színesebbé, melyet magyarországi testvéreink rendeztek számunkra.

Isten iránti hálával köszönjük meg Szilágyi Zsolt lelkipásztornak a hitmélyítő, elgondolkodtató igehirdetéseit, köszönjük lelkipásztorainknak: Mudi Róbert berzétei – kőrösi lelkésznek, André János Szilicei – szalóci lelkésznek, Búza Zsolt és Búza Bodnár Aranka rozsnói lelkészeknek az evangelizáció előkészítéséért és lebonyolításáért. Hálásan köszönjük a kőrösi gyülekezet tagjainak a szeretetvendégséget, melyet a záró alkalommal rendeztek számunkra.

Egyedül Istené a dicsőség!

Mixtaj Johanna

Mi belőled élünk Istenem!

*Abból, amit adsz, abból amit szólsz,
Abból, amit teszel, abból, hogy szeretsz.*

Adventi káposztaleves...

A Szalóci egyházközség odaadó presbiterei és pópresbiterei közösen a helyi Önkormányzattal 2016. december 17-én szeretetszolgálatot tettek Szalóc község lakossága felé. A

parókia udvarán 2 üstben főtt a káposztaleves, mellyel megvendégelték az idelátogató polgárokat.

A káposztaleves után ki forralt bort, vagy forró teát fogyasztott. Összesen 95-en vettek részt ezen alkalmon, mely

családias légkörben zajlott szeretetben, békességben. A résztvevők egyben emlékeztek a régi adventi időkre és elbeszél-

gettek a mostani készülődésről, karácsonyvárásról. Isten áldja meg a segítőkét, adakozókat. Mindezért áldjuk a mi Urunkat, Istenünket!

Borzy Bálint, szalóci gondnok

Adventi délután – Alsómihályi-Makkoshotyka

Az Alsómihályi és Legenyei Református Egyházközség életében különleges alkalomra került sor, amikor hosszas egyeztetés után, eleget tettünk a Makkoshotycai Református Nőszövetség meghívásának, s mintegy 25-en szálltunk buszra, hogy közös istentiszteleten vehessünk részt 2016. december 18-án, 14:30 órai kezdettel.

Az embert próbáló hidegben áldott alkalomnak lehettünk részesei. Nt. Györky Szilvia igehirdetéssel szolgált, majd a gyülekezet ifjúsága néhány klaszszikus adventi énekkel mutatkozott be. Tarbaj Igor gondnok Igével köszöntötte a gyülekezetet, melyet Pocsai Ferenc lelkipásztor a gyülekezet nevében mondott

néhány szóban és rövid bemutatkozásban köszönt meg.

A találkozó a helyi gyülekezeti teremben folytatódott, ahol Pocsainé Dr. Eperjesi Eszter lelkipásztor és Bodnár Istváné nőszövetségi elnök köszöntötte a vendégeket. Az alsómihályi gyülekezetben működő nőegyesület elnökasszonya, Vargaestók Elemérné Sarolta a presbiterekkel és gondnokkal közösen átadták a

gyülekezet ajándékát, köszönetünk jelenként.

Bár nagyon rossz volt az idő, és az autóbusz is elromlott, így másodszor is vizsza kellett térnünk a vendéglátóink gyülekezeti termébe, a találkozó mégis nagyon áldottan, jó hangulatban telt. Az advent ünnepét a két gyülekezet találkozója tette teljessé, amelyért Istennek adunk hálát.

Györky Szilvia

Emlékiállítás bemutatójával vette kezdetét a reformáció emlékév a Zempléni Egyházmegyében

A reformáció emlékévben a Zempléni Egyházmegye is több alkalom megszervezését tervezi, amelyek középpontjába a reformáció értékeit, örök érvényű üzenetét szeretné helyezni, illetve a reformáció eseményére utalva ezen értékeket felmutatni. A programsorozat első állomására, és így a reformáció emlékévének egyházmegyén belüli megnyitójára 2017. január 8-án Királyhelmeceen került sor. A Bodrogekői Magyar Közösség Házának konferenciatermébe szervezett alkalom apropóját annak az emlékiállításnak a bemutatása adta, amelyet a Királyhelmecei Református Egyházközség a magyarországi Reformáció Emlékbizottság támogatásával készített el.

Az ünnepélyes alkalom kezdetén Molnár István, királyhelmecei lelkipásztor köszöntötte a jelenlévőket, s bevezető gondolataiban elmondta, hogy ma nem csak az emlékezésen, a múltba révedésen kell legyen a hangsúly, hanem előre is kell tekinteni. Mindkét irány, a múlt és a jövő is fontos – hangsúlyozta –, hiszen a múltba nézve, hitvalló öse-

ink tetteire, cselekedeteire tekintve annak az Istennek a nagyságos dolgait láthatjuk, aki a jelenben is meg tudja tartani egyházunkat, meg tudja őrizni életünket és vezetni tud a jövőbe. Merthogy a Szentháromság Isten vezetését láthatjuk a reformáció történetében, a reformátorok életében, templomépítő elődeink cselekedeteiben, de erre a vezetésre van szükségünk nekünk is – zárta gondolatait a lelkipásztor.

Ezt követően Kendi Csaba, a Zempléni Egyházmegye esperese, Isten üzenetét a Zsid 2,1 alapján tolmácsolta, rámutatva a reformáció időszakának sodródásaira és korunk veszélyeire, amikben ugyancsak Istenre figyelve tudunk megállni, így tudunk vigyázni, hogy el ne sodortassunk.

A vándorkiállítás tényleges bemutatását megelőzően, Millisits Máté, művelődéstörténész, a kiállítás tartalmi részének egyik összeállítója előadásában a reformáció indulásáról, a kálvini tanok Európán belüli terjedéséről szólt, de megidézte a korábbi évszázadok jubileumi éveiben a reformációra való emlékezéseket, amelyekből szép számmal voltak a felvidéki protestáns egyházakon belül is.

Molnár István már a kiállításról szólt a szép számban összegyűlt jelenlévőkhöz, s röviden bemutatta a kiállítás törzset képező tablókat, amelyek az előreformátoroktól, a nagy reformátorok életének, munkásságának bemutatásán át, eljut a Zempléni Egyházmegye reformációjához, és az utolsó tabló már a Királyhelmeceen végbement reformációs eseményeket taglalja. A 11 darab tabló szöveg és képanyaga, a Bethlen Gábor Alap támogatásának köszönhetően, egy kiadványban is megjelent, amit a jelenlévők szabadon elvihettek. A kiállításához múzeumpedagógiai eszközök is készültek, amiknek éppen az a célja, hogy a gyerekek, a fiatalok azokkal „játszva” tanuljanak, s megismerjék a reformáció személyiségeit, a Vizsolyi Biblia címdalát, vagy az egyházmegye legősibb református templomait. De ilyen foglalkoztató eszköz által a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház címerével és annak szimbolikus jelentőségű elemeivel is megismerkedhetnek a gyülekezetek ifjai, vagy az oktatási intézmények diákjai, hiszen az a cél – fogalmazott a lelkipásztor –, hogy a kiállítás minél több helyre eljusson, az egyházmegye gyülekezeteiben a reformáció emlékévén során vándoroljon, s részét képezze a helyi megemlékezéseknek. Nyilván azt is érzékelti lehet, hogy a szövegrészeket sokan szívesen átugorják, ezért készült az a feladatlap, amelynek kérdései a kiállításához kapcsolódnak. A királyhelmecei alkalom szünetében is többen vállalkoztak a feladatlap kitöltésére, akiknek jutalma a Magyarországi Református Egyház Ifjúsági Irodája által felajánlott, a jubileumi évhez kapcsolódó ajándéktárgyak voltak.

Az alkalom további részében Dr. Dienes Dénes, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanára már arról szólt, hogy miként ment végbe a reformáció a szűkebb régióon belül, vagyis Zemplén vármegye területén. Előadásában átfogó képet adott a korabeli helyzetről, a vármegye területén lévő állapotokról, a reformáció indulásának és terjedésének okairól, de korabeli iratokra hivatkozva, konkrét településeken belüli reformációs folyamatokról is beszámolt.

A reformáció emlékiállítás bemutatásához kapcsolódó, az emlékév egyházmegyén belüli megnyitóján elhangzó elő-

adások sorát Géresi Róbertnek, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökhelyettesének gondolatai zárták. Személyes hangvételű előadásában, bizonyágtételében már nem a történelmi múlt eseményeit taglalta, hanem a felvidéki reformátusság bánatairól és örömeiről is szólt, amelyek sorában ez utóbbi tette hangsúlyossá utalva arra, hogy az egyháznak élő Ura van, hiszen Krisztus feltámadt, Krisztus él. Beszédében hangsúlyozta, hogy nem szabad felhagyni az igeközpontúsággal és meg kell találni az utat az emberek felé, mert a Krisztusról szóló bizonyágtételt a lehető legtöbb emberhez el kell vinni.

Mindezeket követően a helyi lelkipásztor örömét fejezte ki az alkalom megvalósulása kapcsán, s a püspökhelyettes gondolataira kapcsolódva reményének is hangot adott, hogy a bemutatott reformációs emlékkiállítás során következő helyszínein sokak felé hangozhat majd a bizonyágtétel, hogy az egyháznak, a reformá-

tusságnak, de mindenkinek van oka örülni, hiszen élő Ura, feltámadott, élő Krisztusa van.

Molnár István

10 éves a kisgéresi református énekkar

El sem hiszük, hogy ennyi ideig megtartott minket az Úr, és reméljük hogy továbbra is velünk lesz Ő, akiről annyit énekeltünk. Azt sajnálom egy kicsit, hogy nem húzogattam strigulákat, hogy hány esküvőn, keresztelőn, idősök vasárnapján, egyházi, falusi és nemzeti

énekkarba. Íme a 10 év eredménye:

Miért jó az egyházi kórus tagjának lenni? „Mert számomra fontos, hogy tartozzak egy közösséghez. Mert nagyon élvezem ebben a testvéri közösségben eltöltött időt, ahol sokszor már szavak nélkül is értjük egymást- ahol

egy nagy adag öröminjekciót kaptam volna. Ezért jó szívvel biztatok mindenkit, hogy vegye a fáradságot, és nyugodtan álljon be akár a mi sorainkba is.” (Kalán Mária)

„Amikor 10 évvel ezelőtt megalakult a kórusunk, kötelességből álltam be tagnak, mert a gondnok feleségétől, illetve a falu pedagógusától ennyi elvárható. Amikor pedig kórusvezetővé választottak, azt gondoltam, nem volt kire rátestálni ezt a „terhet”. Igen, akkor még teherként tekintettem erre a feladatra. Aztán telt, múlt az idő, és meg sem tudnám mondani, mikor lett a teherből szenvedély. Talán, amikor a kórustagok már nem csak egymás mellett, hanem együtt énekeltek a próbákon, amikor már valóban törődtek egymással, imádkoztunk a másikért. Így

ünnepen, kórustalálkozón stb. szolgáltunk. De nem is számítanak a számok. Az sem, hogy hány évesek vagyunk, hanem az, hogy vagyunk! Vagyunk Istennek eszközei, vagyunk egymásnak ének-szeretet és hittársai. Vagyunk mélypontom és magasságban Istenéi és egymáséi. Mert azért jó megállni (többször is, mint tíz évenként), elmenni egy közös összpontosításra, és játszani, meg kvívezni, meg Igeről elmélkedni, meg énekelni, meg jókat enni és inni együtt. És legfőképpen átgondolni, és hálát adni mindazért, ami velünk és bennünk történt ebben a közösségben 10 év alatt.

Megkértem néhány énekkari tagot, hogy írják le, hogy nekik mit jelent ebbe a közösségbe tartozni, mivel buzdítanak másokat, hogy alakítsanak énekkart, vagy csatlakozzanak a már egy meglévő

tanulhatunk, fejlődhetünk- és nem csak zeneileg. Nem szabad megfélemezni a közös éneklés testi és lelki gyógyító erejéről. Egy- egy jól sikerült próba, vagy fellépés után úgy érzi az ember, mintha

formálódtunk szépen, lassan igazi szeretetközösséggé. És kinek ne volna szüksége barátokra, odafigyelésre, szeretetre?” (Furik Mária)

Blanár Gabriella

Istentől megáldott alkalom Nagyszelmencen

A Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesületének Ungi Egyházmegyei Szervezete az elmúlt évben is megtartotta szokások imanapi találkozóját, konferenciáját. A találkozónak a nagyszelmenci nőszervezet volt a házigazdája. December 4-én, vasárnap délután találkoztunk a

nagyszelmenci kultúrházban, ahol szépen elkészített terem várta az érkezőket. A konferenciát Krausné Rebres Sarolta, egyházmegyei elnökasszony nyitotta meg, és köszöntötte a jelenlévőket. A köszöntést Nt. Györky Szilvia, országos nőegyesületi elnökasszony áhítata követte. A találkozó fő előadója Nt. Kása Melinda, nagygyéresi lelkipásztor volt, aki „Spirituális megtapasztalásaink és a realitás” címen tartott

tartalmas előadást. Ezen az alkalmon sem maradhatott el a már megszokott énektanítás. Barkó Zsuzsa, nagykaposi kántor és karnagy adventi énekeket tanított a hölgyeknek. A konferencia hivatalos részének végeztével kezdődött a szeretetvendégség, és a meghirdetett karácsonyi kirakodóvásár, melyen a nőszövetségi tagok által készített ajándék- és használati tárgyak kerültek

ki az asztalra. Mivel jó társaságban gyorsan repül az idő, hamar eltelt ennek a konferenciának az ideje is. Az alkalmat Nt. Kondásné Béres Henriett zárta imádsággal. Nyugodtan mondhatom, Istentől megáldott alkalom volt, és mindnyájan feltöltekezve mentünk haza, tele élményekkel. Istennek legyen hála!

Krausné Rebres Sarolta

Nyitott nap a Selye János Egyetemen

Szeretettel meghívunk minden érdeklődőt a komáromi Selye János Egyetem nyílt napjára, melyre 2017. február 14-én kerül sor.

A rendezvény keretében látogatóink részletes és pontos tájékoztatást kapnak az Egyetemen és a Református Teológiai Karon folyó tanulmányi programokról, szakokról, valamint külön információkat kapnak a felvételi eljárással kapcsolatos tudnivalókról. A komáromi egyetemi tanulmányok iránt érdeklődőknek a Dékáni Hivatal és a Tanulmányi Osztály munkatársai, illetve az egyes tanszékek vezetői, oktatói mutatják be a kar működését és oktatási kínálatát, valamint válaszolnak minden kérdésre.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Selye János Egyetem és a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara. Komáromban, 2016. december 8.

Mgr. Lévai Attila, PhD.
a SJE RTK dékánja

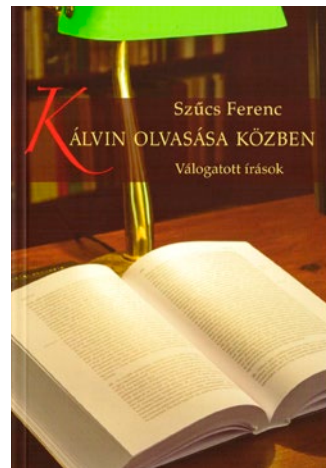
Szűcs Ferenc:

Kálvin olvasása közben

„Szűcs Ferenc tanulmányai egy Kálvin-olvasó református keresztyén ember tapasztalatait, az olvasás során keletkezett ismereteket osztják meg velünk. ...Ha Kálvin jó diák volt, aki egész életében tájékozódott és olvasott, akkor leginkább azt mondhatjuk (saját szavai-val), hogy Krisztus iskolájának volt jó diákja. Szűcs Ferenc azonban nemcsak ebbe és nem is ezért enged betekintést Kálvin szellemi világába, hanem érzékenyen és értő módon mutatja meg számunkra a reformátor mindmáig tartó hatásának sokféle vonatkozását, lett legyen szó a mi magyar sorskérdéseinkről, a politikához való viszonyunkról, vagy arról, hogy mit gondolunk (gondoljunk) az egyházzal, de leginkább és mindenekelőtt, hogy miképpen olvashatjuk helyesen a Szentírást, és juthatunk közelebb Isten megismeréséhez. Ehhez pedig magát Kálvint is jól kel olvasnunk. Ezért a tanulmányok egy része a Kálvinnal kapcsolatos téves felfogásokat igazítja helyre, illetve bevezet azokba a gondolatokba, amelyeket csak akkor érthetünk és használhatunk jól, ha tisztán látjuk a helyüket és jelentőségüket. Ez a kötet abban segít leginkább, hogy mi is bátor, előítéletektől mentes és szabad olvasói legyünk a nagy reformátornak, és engedjük, hogy ő maga tanítson bennünket mindenekelőtt az Élet Könyvének olvasására.”

Bogárdi Szabó István püspök ajánlja e szavakkal a Kálvin Kiadó által megjelentetett munkát. A Reformáció emlékévében nagy lelki haszonnal olvashatják mindazok, akik nem csupán ünnepelni, hanem hitben megerősödni is szeretnének.

Szerk.

Bad Urach

Szombat reggel volt, október 8-a, amikor hosszú útra indultunk a Szlovákiai Magyar Lelkészegetesület Elnöksége megbízásából. A németországi Württemberg tartomány egyik festői szépségű kisvárosa, Bad Urach volt a cél. Megbízata-sunk pedig nem kevesebbre szolt, minthogy képviseljük lel-készegetesületünket az Európai Lelkészegetesuletek Kong-resszusán. Tizennégy országból közel húsz egyház lelkeszei képviseltették magukat ezen a négynapos kongresszuson Franciaországtól Finnorszázig és Norvégiától Erdélyig.

A program során az egyes tagszervezetek beszámoltak helyzetükről, tevékenységükről. Örülhettünk egymás örö-mének, s osztozhattunk a gondokon is. Kiderült ezekből, hogy a nagy különbségek ellenére, amelyek az egyes egyhá-zak anyagi lehetőségeiből, méreteiből, taglétszámaiból fakadnak, nagyon sok közös gond is van, ami az elvilágiasodásból és az elanyagiasodásból ered.

Mégis akadt egy olyan téma, amelyben elég jelentős kü-lönbségek mutatkoztak az egyes tagok között. Ez pedig a migránskérdés volt, amiben a közép-keleti és a nyugati, fő-leg német egyházak között eltérések adódtak. Ezek a problémák a hajdani vasfüggöny keleti részét még kevésbé érintik, mivel nem vagyunk célországai ezeknek a bevándorlóknak. Legfőljebb áthaladnak rajtuk ezek a tö-megek. A nyugati egyházak pedig, úgy tűnik, örülnek annak a néhány keresztyén menekültnek, akik megjelennek templomaikban. Arra pedig nem látszott megoldás, mi lesz azokkal a tömegekkel, akik muzulmán vallásúak, és nem-csak hogy nem befogadóak, de esetenként akár ellensége-sek az európai keresztyén hagyományok iránt. A varázsszó az „integráció”, ám a mikéntre még nincs határozott vá-

lasz. Mindenképpen nagy kihívás lesz ez a nyugati testvéresgyházak részére.

A hétfői nap testületileg részt vehettünk Stuttgartban Baden-Württembergi Egyházkerület lelkeszegetesületi konfe-renciáján. Ez az egyházkerület magában kb. tizszer akko-ra, mint a mi egyházunk, olyan jelentős teológiai közpon-tokkal, mint Heidelberg, ahonnan a Káténk is származik.

Az utolsó napon az európai egyesület aktuális dolgaival foglalkoztunk. Most az elnökségben e közép-keleti régiót Sógor Géza erdélyi református lelkesztestvérünk képviseli. Azzal váltunk el, hogy a következő kongresszus helyét és időpontját is meghatároztuk. Jó volt hallani, hogy szívesen emlékeznek sokan arra, amikor 2002-ben egyházunk látta vendégül őket Deregnöben. Legközelebb Ausztria látja vendégül az európai lelkeszegetesuletek kongresszusát.

Édes Árpád

Hanyas vagy?

Emlékszem egy kollégámra, aki egyik ószinteségi rohamában arról mesélt, hogy valóságos lelki traumaként élte meg, amikor betöltötte a negyvenedik életévét. Mesélt könnyekről, a negyedik iksz, és úgy általá-ban az öregség miatti titkos éjszakai sírásokról is. Megvallom, akkor – ez olyan hét éve volt – kicsit mulattam is rajta magamban. Itt van ez a negyvenet alig pár évvel túllépő pa-sas és tessék: telesírja a párnáját, csak mert múlnak az évek. Gyerekesnek tartottam az egészet. Aztán néhány évvel később magam is beléptem a negyvenesek klubjába és, ha a sírás nem is, de néha egy kis félszeg számol-gatás azért időnként megkönyékez. Egy-két évtizede még a virgonc fiatalok közé számlál-hattam magam, de még a harmadik ikszet koptatva is felhőtlenül fiatal voltam. Aztán a negyvenes szám egy kicsit elbizonytalaní-tott. Pár éve még sértve éreztem magam, ha letegeztek, rámhellóztak a csitri eladók, most meg felkapom a fejem, hogy ugyan, mi-ért magáz ez a fiatal fiú vagy lány? Mostan-ság már csak az idős nénikék neveznek fia-

talnak, igaz néha még az ötvenesek is, de ilyenkor már hitetlenkedve keresem az íróni-át a szemekben. Az egyházi ifjúsági munká-ban, ifjakkal focizva, programokat szervez-ve, közöttük és velük kissé megfiatalodom, de a számok, az évek és a naptár nem hazud-nak. A nézettségi felmérések 18-49 év közöt-ti célcsoportjában még benne vagyok, még rám is számítanak a cégek, ha el akarnak adni valamit. És mégis azon gondolkom mos-tanság, mégis mi változott? A párnájába síró kollégának lenne igaza, mert „véget ért a lá-zas ifjúság”, amihez észrevétlenül bár, de mégis görcsösen ragaszkodunk és nem tud-juk elengedni? Olyan ez, mint valami gyász, egy új életszakasz kezdetén, amikor az elmú-lónak, ifjúkori önmagunknak búcsút intünk, és valami egészen más vár ránk, a felelőssé-get hordozó középkor. Amikor, éppen ezért, sokkal értékesebb számunkra a megélt jelen. Az élet maga. Az azzal való gazdálkodás. Talán egy kicsit életművészé is válunk. El-kezdünk tudatosabban élni, jobban értékelni a percekét, az új napot, a kedvest és az ott-

hont. Értékelni az életet, ezt a megmagyaráz-hatatlan csodát, amit a Teremtő nekünk aján-dékozott, kérés nélkül is a markunkba nyomott, hogy valami kis nyomot hagyjunk magunk után a világban. Szóban, írásban, szívből. Ehhez azonban, ahogy a fülemben csengő dal mondja, el kell kezdeni élni. Nevet-ni, szeretni, csillagokat nézni. Hogy „ne kelljen félni”. Nem, mintha eddig mindezt nem tettük volna, de valahogy másképp, talán magát az időt nem kellően értékelve. Mert nem látszott a vége. És most, hogy méricskélünk, belátjuk, hogy oly sok időnk elment aggodalomra, féle-lemre, szorongásra, veszekedésre és annyira másra. Az élet rostáján kihullott, sok-sok elté-kozolt, elveszített idő nem jön vissza soha már. Ezért, így a negyvenen túl, legalább azzal éljünk jól, amink van, ami reánk vár. Ami meg-adatik. Ahhoz kell jó képet vágnunk. Az élet-hez magához. Kortalanul. Tudva, hogy oda-benn egy tizen-huszon-akárhány éves ifjú dörömböl. És élni akar.

Fábián Tibor

megjelent a "Képmás" c. lapban

Nem kívánunk „Karácsony után kántálni”, de fontosnak tartjuk, hogy emlékeztessük olvasóinkat, mennyire üzleti fogássá vált a karácsony a világi gondolkodású emberek számára. Az alábbi írás nem kiábrándítani akar, hanem arra kívánja ráébreszteni az Olvasót, hogy életünk központja nem a „Jézus ünneplés”, hanem a Krisztus követés!

1659. május 11-én a Bay Colony bírósága Bostonban kimondta, hogy a karácsony ünneplése babonaság, amely mérhetetlen módon gyalázza meg Istent, illetve, akit azon kapnak, hogy megünnepeli karácsonyt, bűncselekményt követ el és öt schillinget köteles az államnak befizetni.

A karácsonyellenességet a 17. Századi angol puritánok exportálták New England-be, ahol karácsony ünnepének betiltása az anglikán egyháztól való távolodás egyik eszközének is bizonyult. A politikának többször is meggyűlt már a baja a karácsonnyal. Nemcsak a 17. Században volt ez így, hanem a legújabb kori ideológiai harcokra is gondolok, amit még nekem is volt szerencsém megtapasztalni a Szovjetunióban a 80-as évek elején, amikor kötelező tanítási nap volt ez az ünnep. De 2014 karácsonyán arról is olvashattunk, hogy Hszian nevű kínai város egyeteme megtiltotta hallgatóinak a karácsony megtartását, mivel az az ország hagyományaival összeegyeztethetetlen, valamint giccses idegen ünnep. Csöcsiang tartományban pedig az óvodákban és iskolákban tiltották be a karácsonyi ünnepeket, így akartak szembeszállni a nyugati befolyással. De nemcsak a keleti kultúrákban okoz(ott) ideológiai gondot a karácsony, hanem egyre inkább problémás a toleranciára alapuló transzatlanti kultúrának is, ahol a Merry Christmas helyett a Seanson s Greetings kerül előtérbe. A politikán túl volt, hogy gazdasági érdekek (!) mentén szerette volna a The New York Board of Underwriters betiltani a karácsonyi ünnepet, legalábbis korlátozni a kor kezdetleges pirotechnikai eszközeinek használatát, mivel rengeteg tűzbalesettel járt együtt az ünnep. Érdekesség még Nyugatról, hogy Amerikában 1870-től lett hivatalos ünnep karácsony, illetve Skóciában egészen 1958-ig munkanapnak számított a „szent” nap.

Ez a rövid felsorolás is azt mutatja, hogy a karácsony ünnepének megítélése viszontagságos képet rajzol ki előttünk az elmúlt évszázadokra visszatekintve,

Amikor karácsony ünneplése bűnnek számított

ami elég hihetetlen 2015. Karácsonyi forgatagából nézve. Ugyanakkor ebben a tanulmányban a figyelemfelkeltő cím ellenére nem a politikai-társadalmi értelemben vett „bűncselekményt” igyekszem feltárni, hanem a reformátorok és puritánok állásfoglalását a karácsonnyal, mint nem biblikus ünnepel szemben. Ezek az averziók a mélyben a fogyasztói környezetben még ma is olykor-olykor tetten érhetőek, ha nem is politikai, de annál inkább kulturális értelemben.

A következőkben karácsony ünnepének előzményeit, a keresztyén egyházban való meghonosodását/meghonosítását, majd pedig azokat a reformatori forrásokat, illetve az azokból táplálkozó teológiai polémiákat mutatom be, amelyek határozottan léptek fel Jézus születésének megünnepelése ellen.

Ami karácsony ünnepé nyilvánítása előtt történt

A karácsonyt az első Niceai Zsinat 325-335 között vezette be. Kijelenthetjük tehát, hogy viszonylag kései ünnepről van szó. Az ok egyértelmű, hiszen mindenre a keresztyénség térhódítása után kerülhetett csak sor, egészen pontosan, miután államvallássá vált. A december 25-i időpont is ekkortól vált általánosan elfogadottá, bár sok más időpontról is tudunk ekkortájt, ám a karácsony megünnepeléséig vezető út nem tudta elkerülni, hogy keresztesse a pogány római hitvilág útját. Ennek következménye, hogy a római pogány kultusz bizonyos elemei szervesen beépültek a karácsonyi ünnepbe. Erre kívánok most röviden rámutatni, mint olyan tényre, amely tizenkét évszázaddal később a karácsonnyal szembeni reformatori, és azon belül is, puritán ellenérzéseket felszította.

Két császárkori római ünnepi kultuszra kell itt kitékintenünk: az ún. szaturnáliákra és a Mithrás-kultuszra.

Szaturnália

A római Szaturnusz istenről a görög regékben Kronoszként olvashatunk. A görög mitológia szerint Kronosz uralma alatt élte aranykorát a világ. Mindenhol béke, bőség, igazság és jóság uralkodott.

Amíg a görögök szerint Zeusz végül a Tartaroszba zárta Kronoszt, addig a rómaiak úgy mondták, hogy ehelyett Zeusz Itáliába száműzte őt, ahol Kronosz letelepedve megalapította Szaturnusz nevű birodalmát, mely birodalom Itália fénykorát is jelentette egyben. Az ún. szaturnália-ünnep erre az aranykorra emlékezett, amikor is Szaturnusz, mint a mezőgazdaság (termékenység) istenét ünnepelték. Az ünnep különösen is a császárkorban vált hangsúlyossá. Az ünnep december 17-én kezdődött a Juliánus-naptár szerint. Mivel a megelőző ó-római naptár alapján az ünnep kezdete két nappal korábban volt, így Augustus, hogy mindkét naptári szokást érvényben tartsa, az ünnepet háromnaposra bővítette. Aztán a következő császárok, többek között Caligula öt napban maximálta az ünnep hosszát, míg végül egyhetessé vált. Így az ünnep utolsó napja december 25-re esett. Így aztán a szaturnália ünnepe idővel összekapcsolódott a sötétség, mint a halál szimbólumának legyőzésével is, mégpedig a legyőzhetetlen világosság beköszöntése által. Macribus értelmezése szerint a téli napforduló közelsége arra mutat rá, hogy a szoláris monoteizmus realitás, azaz a Nap minden istenséget magában egyesít majd.

A szaturnália ünnepe hivatalosan is „szabadságnak” számított. Az urak megajándékozták a szolgálkat, sőt volt idő, amikor ún. „fordított napokat” rendeztek, azaz az urak szolgáltak a szolgálknak, és a rabszolgák láncait leoldották. A házakat örökzöld növényekkel díszítették fel és apró ajándékokat adtak egymásnak a családtagok. Az ünnep kezdetén az adott közösségek kiválasztottak egy embert, akit a rómaiak ellenségének vagy másképp a zürzavar urának neveztek el. Minden földi jóval ellátták és mindennel kényeztették ez alatt a hét alatt. Majd a hét utolsó napján brutálisan megölték ezt az embert, bízva abban, hogy ezzel az áldozattal legyőzték a sötétség hatalmát maguk fellett.

Mithrás-kultusz

A császárkorban a hétnapos ünnep az ún. Mithrás-ünnep napjával fejeződött be december 25-én, amikor is Mithrás megszületését ünnepelték a ró-

maiak. A Mithrás-kultuszról nam maradtak fenn írásos emlékek, csak a feliratok és a szobrok alapján lehet következtetéseket levonni. Vita tárgya ugyan feltűnésének, kialakulásának időszaka, de annyiban konszenzus uralkodik, hogy az 1-4 század között élte virágkorát. Ami bizonyos, hogy Mithrás neve a legősibb istenneve közé tartozik. Előfordul az ind eposzokban, az iráni Avesta himnuszokban, az örmény legendákban, Pontus-vidéki királyok névadási hagyományaiban (Mithridates). Mithrás a napisten, születésnapja a téli napforduló, azaz december 25. A mítosz szerint Mithrás „teremtette és igazgatja a mindenséget, azaz teremtő Logos vagy Ige megtestesülése. Látva, hogy az embert legyőzte a sötétség kozmikus hatalma, inkarnálódott a világba. Születése december 25-én történt, melynek tanúi a pásztorok. Sok cselekedete után, tanítványaival egy utolsó vacsorán vett részt, majd visszatért a menybe. A világ végén ismét vissza fog jönni, hogy ítéletet hirdessen a feltámadt emberek között, s miután legyőzte a gonoszt, választottait keresztülvezeti a tűz folyamán az örökkévalóságba.

A császárkor terméke tehát ez a valóság, melynek célja, hogy a birodalom rengeteg, és sokistenhitű vallási hagyományát megpróbálja letisztítani és egy koherens rendszerként mindenki számára felkínálni. Felfutása Antonius (138-161) idejében kezdődött és Marcus Aurelius (161-180) idejében tetőzött. Még egyszer felvirágzott a Julianus (apostata) ideje (361-363) alatt, de az 5. Századból már nincs arról adat, hogy továbbra is ünneplnék.

Karácsony a negyedik században

A Niceai zsinatig a karácsonyról nincs sok információnk. Iréneusz és Tertulianusz nem említi az ünnepek között. Origenész ad egy felsorolást a korabeli ünnepekről, amelyek között a karácsonyt nem említi meg, sőt a korabeli Natalitia imperatorum-ra reflektál, amikor azt mondja, hogy a Bibliában csak a bűnösök (pl. a fáraó vagy Heródes) ünneplik a születésnapjukat, de semmiféleképpen nem a szentek. Eusebius a húsvét és a pünkösd ünnepéről ír, azon belül is a 2. Században jelentkező ún. Quartodeciman-nak elnevezett hitvita ellentmondásairól értekezik. Az első írásos forrás, amely december 25-t

Krisztus születésnapjaként jelöli meg a 354-ben összeállított filokália-naptár (natus Christusin Betleen Iudeae). Ha biztosan nem is jelenthető ki, de a következtetés jogos lehet, miszerint az első századok keresztényei egészen a negyedik század közepéig nem ünnepelték Jézus születését.

A negyedik században, miután a kereszténység meghódította a Római Birodalmat, az egyháznak szembe kellett néznie a betérő pogány tömegek aktuális kultikus szokásaival és régi hagyományaival. A Nap születésnapját, azaz december 25-t is meg kellett tölteni keresztényen tartalommal. A pogány ünnepek kiiktatása, valamint a karácsony ünnepének meghonosítása csakis ezen az asszimilációs folyamaton keresztül volt lehetséges. Csakhogy a Szaturnália és Jézus megszületése ünnepének tartalma között kevés volt a párhuzam, így jött segítségül Mithrás, a Nap istenének születésnapja, ahol a párhuzam Jézus Krisztussal, mint a Világ Világosságával már sokkal kézenfekvőbb volt.

Kálvin és a karácsony

Genf város magisztrátusa Kálvin érkezése előtt 1536-ban betiltotta az egyházi ünnepek megtartását. Ezt a rendeletet 1538-ban vonták vissza, miután Kálvint és Farelt száműzték a városból. Kálvin 1541-es visszaérkezés után tovább folytatta a karácsony ünnepe elleni harcát. E harcában Kálvin részsikereket el tudott érni, így sikerült Jézus fogantatásának ünnepét és az ún. fitymaünnepet kivenni a karácsonyi ünnepkörből 1545-ben. A genfi lelkipásztori rendtartás 1546-ban egy listában rendszerezi azokat a hibákat, amelyek sértik a reformáció eszméjét. A babonások között találjuk a következő megjegyzést: „... dorgálással kell megfenyíteni azokat, akik megtartják a római egyház ünnepeit vagy bűjtjeit...” Ugyanakkor a karácsony elleni harc kemény diónak bizonyul. Egészen 1550 novemberéig, amikor egy ediktum látott napvilágot, amely rendelkezett az ünnepek eltörléséről is, kivéve a vasárnapot, amelyet az Úr rendelt. Visszatérésem óta az Úr születésnapját visszafogott módon ünnepljük, mint ahogyan ti is szoktátok (Bernben).

Kálvin csakis azokat az ünnepeket fogadja el, amelyekkel a Szentírásban is találkozunk.

Skótok és a karácsony

A skót reformátorok ellenállása a karácsonnyal szemben az igazi istentisztelet dogmájából indul ki. Azt vallották, hogy az igazi istentisztelet nem emberek újításai által, hanem egyedül csak Isten igéje alapján valósul meg.

A 17. században Skóciában (és egyben Angliában is) a reformátorok harca politikai színezetet is kapott. Az első Stuart király, az abszolutisztikus I. Jakab, elhagyva korábbi presbiteriánus neveltetését, az anglikán egyház kegyeit kereste, mivel uralkodói érdekeinek az inkább megfelelt.

Az angol puritánok betiltják a karácsonyt

William Ames, a híres angol puritán kifejezetten az ünnepekkel kapcsolatban írta meg nagyszabású művét halála előtt: *A Fresh Suit Against Human Ceremonies in Got s Worship*. Az egyik helyen a Leviticus 10,1 analógia alapján az istentisztelethez hozzáadott emberi akaratot idegen tüzzel teszi hasonlósá, amelyet Isten nem tűr meg és lesújt érte haragjában. Megragadjuk az alkalmat, hogy hallgassuk (az ígét) és imádkozzunk bármely napon, amikor lehetőségünk van rá. Mert nem a nap, hanem az Isten igéje teszi számunkra élővé Krisztus születését, feltámadását és menybemenetelét. Aztán 1647. június 8-án elfogadták azt a rendeletet, amely betiltotta a karácsony ünneplését. A törvény szövege: „A következő ünnepek, mint karácsony, húsvét, pünkösd és más ünnepek, általában szabad napokként neveztetnek, napjainkig babonaként tartattak meg. Ezúton elrendeltetik, hogy az említett ünnepek és minden más egyéb ünnep, melyeket szabad napokként ismernek, ezentúl ne kerüljön megtartásra...” A korabeli Angliában december 25. munkaszüneti nap volt.

Még Spurgeon is így kezdi 1871. December 24-én prédikációját: „Mi nem babonásan tekintünk az időkre és az ünnepekre. Nem hiszünk az egyház által *Christmas*-nak nevezett ünnepben sem. Először is, mert semmilyen misében (*mass*) nem hiszünk...”

Literáry Zoltán *Theológiai Szemlében* megjelent cikkének összefoglalója

Uram, Te megpróbálsz engem...

Uram, Te megadtad, hogy lássak,
hogy lássam az égi csodákat,
s teremtésed csodáit a mélyben,
jelenléted jeleit - földön és égen.

Engem is elhívtál e világra,
sugárzó őszben sebzett virágra,
szülőfalum áldott otthonába,
édesanyám keblére, karjába.

Látni engedted az ég azürjét,
a lemenő nap bíbor korongját,
havas tájak csillámló fényeit,
a négy évszak változó színeit.

Idők múltán megpróbáltál engem,
amikor a nap feljött felettem,
s láttam a valótlan valóságot,
kétségeim közt a torz világot.

Kinok gyötörtek, rémes lázalmok,
háborgattak vészjósló sirályok:
„Teljesítsd ki csodás hatalmadat,
Óh, Uram, hallgasd meg fohászatot!”

Könyörögtem éjjelente kérve,
érintsen meg csodatévő lelke:
„Ha feltör majd a fény a dombokon,
tekints le rám, ó áldott orvosom!

És pirkadat jött, álmatlan reggel,
lázban égtem s tágranyiló szemmel
kémleltem az eget, erős hittel,
tudva tudtam - Istenem nem hagy el...!

„KérjeteK és megadatik nékteK...”
szólt a szózat, kint őrtüzek égtek,
szemeimbe valóságfény áradt,
az égi úton két angyal haladt...

SZAKÁL GÁBOR
- 2015 február

Kiskarácsony

„Többen vagytok, mint a patkányok”, meséli karácsony harmadnapján, nem éppen lélekemelő élményét, a lelkébe zárt ki tudja hanyadik verbális bántást, a hétgyermekes fiatal anya. A cseppet sem az ünnep szellemében fogant kijelentés az egyik tanárnő száján csúszik ki, amikor külföldi segílyt osztanak a helyi iskolában. A rendfenntartó pedagógus ugyanis sokallja a sorban álló roma tanulókat. Számuk néhány éven belül valóban meghaladja majd, ha nem is az élőködőkét, de a település magyar diákjainak számát. Az persze más kérdés, hogy a roma diákok nélkül már ma sem lehetne életképes az iskola. És ez végképp nem az ő hibájuk.

Ünnep harmadnapján, már hagyományosan, a falu szegénynegyedét keressük fel. Itt csak úgy nevezik: a sor. Kicsi, egyforma zöld házikók sorakoznak az út egyik szélén. Egy holland alapítvány építtette több éve, itt és több érmelléki faluszélen, hogy a nyomorúságos viskók helyett valami lakható fészkaljat adjon a sokgyerekes szegény családok számára. Már többször megálltunk egy-egy percre advent idején a soron, átutazóban kiadtunk egy-egy doboz ezt-azt. A Varga család hét gyerekének többsége már régi ismerősként üdvözl. Legutóbb ünnep első napján kopogtatott be hozzánk a három nagyobb leány kántálni. Elénekeltek egy mai karácsonyi slágert, és én közben elszégyeltem magam, hogy reflexből az ajtóból hallgatom őket. Már odabent, a kényelmes kanapén ülve mesélték,

hogy velünk együtt összesen három helyre engedték be őket: az idős tanítónő, a pap és egy, a családot aktívan segítő boltos. Ennyi. Pedig olyan sok étel-ital összegyűl egy-egy családi háztartásban az ünnep alatt. Ha csak a felesleget akarná is adni az ember, máris sok jót tehetne. A kis zöld ház fehér termopán ajtaján kopogok, örömmel invitálnak, már többször kérték, hogy nézzem meg az otthonukat. A ház tulajdonképpen egy nappali méretű szobából áll, egyik oldalán a konyhasarok, mellette a tetőtérre vezető lépcső, amelynek fokain tányérok, fazekak, edények sorakoznak. A fenti szoba a nagyobb lányok birodalma. Az anyuka büszkén mutatja a magas, ajándékba kapott karácsonyfát. Ugye megismerem rajta a tőlünk kapott szaloncukrot, mézeskalács-szívet? Aztán az aznapi iskolai beszólás keretében kapott német adományból egy doboz csokit nyújt át, vigyem a feleségemnek. Hiába szabadkozom, hogy hét gyerek között jobb helye van az édességnek, nincs apelláta, megsérteném őket a visszautasítással. Őszintén örülnek, hogy megajándékozhatnak egy kis csekélységgel. Közben be-benyit egy-egy szomszéd gyerek és egy szomszéd pár is letelepszik körénk. Egy korábbi katolikus papról mesélnek, aki néhány éve egy nagy doboz pereccel érkezett, összedobolta a sor gyerekeit a házak melletti libalegelőre és egy kis beszélgetés keretében átadta nekik amit hozott. Hamar kiderül: ezek az emberek nem a

segélyek mennyiségében mérik az érkezőt, az őszinte törődés és odafigyelés akár egész életükre belevésődik a lelkükbe. Mert erre legalább olyan igényük van, mint a segítségre. És éppen ezért azt is megjegyzik, ha valaki szándékosan elutasító vagy rosszindulatú irányukba. Hosszasan mesélik különféle tapasztalataikat arról, amikor nincs ki eltemesse a halott gyermeket, amikor a felzárkóztatásra létrehozott délutáni tanítás gyerekerzésbe torkollik, amikor a kicsi zöld házakat is elirigyelek tőlük, no nem a cigány társaik, hanem a lényegesen jobb módban élő magyarok. Attól tartva, hogy „most már ti is urak lesztek”. Hát nem lettek azok, csak egy lépéssel kerültek közelebb az élethez. Hallgatom őket, mert a csillogó szaloncukrok árnyékában hallani kell, befogadni kell a sok-sok összegyűlt rosszat. Mert ezen az ünnepen talán éppen ez lehet a legértékesebb: leülni a rossz ágyra és együtt lenni néhány percre. Ne értsük félre, nem a reánk olyannyira jellemző siralom- és panaszáradat hangja hallik. Már-már rezignált belenyugvással mesélnek, mint akiknek ezekből az üvegcserepek-ből áll össze az életük. Indulás előtt még készül egy telefonos fotó a karácsonyfá előtt. Nem tudják kezelni a készüléket, ez nem az okostelefonok környéke. Miközben hazatartok azt érzem, hosszú évek óta ez volt a legőszintébb, közösségben megélt karácsonyi élményem.

Fábián Tibor

Reformáció 500 játék

Kedves Testvérek!

A reformáció 500. évfordulójának évében az Egyházzenei Osztály egy játékot indít, amellyel szeretnénk minél több olvasóban felkelteni a kíváncsiságot énekeink iránt. A vetélkedő kérdései a hazai és a külföldi reformáció zenéjét és annak hatását helyezik a középpontba, a reformátorok és szellemi utódaik életének eseményeire, helyszíneire és műveire kérdezzük rá. Havonta hét kérdésre keresünk választ 10 hónapon keresztül. Célunk, hogy megmutassuk a reformáció ma élő, hitüket énekelve is megvalló utódainak, milyen gazdag kincsünk van, milyen különböző hitvalló élethelyzetekben születtek az énekek, milyen erő van bennük. Vegyük hát kezünkbe az énekeskönyvet és fedezzük fel (újra) a benne rejlő csodákat! Sok sikert Isten áldásával! A helyes megfejtéseket az egyhazzeneijatek@reformata.sk címre küldjék február 10-ig. (Minden hónapban 3 nyertest sorsolunk, aki értékes könyvjutalmat kap. A minden fordulóban helyesen válaszolók közül kerül ki a fődíj nyertese.)

Egyházzenei Osztály

1. forduló - január

1. Kit készítetett első éneke megírására az a szomorú esemény, hogy 1523. július 1-én a brüsszeli vásártéren megégetik két rendtársát az antwerpeni kolostorból?

2. Ki volt az a híres és ünnepezt udvari költő (1496-1544), akire Kálvin 1539-ben rábízta a zsoltárok versbe foglalását? A költő ifjú éveiben I. Ferenc király udvarában Párizsban udvaronc-ként élt, mikor azonban a reformáció

híveivel kapcsolatba lépett, eretnekként bebörtönözték, majd száműzték. Így hívta meg Kálvin Genfbe, ahol nehezen viselte a város szigorúan puritán légkört. Ezért elhagyja Genfét és röviddel ez után Torinóban meghal.

3. Ki az a nagy svájci reformátor, aki ugyan tíz hangszerezen játszott, zeneileg nagyon képzett volt, mégis kitiltotta az éneket és a zenét az istentiszteletről, mivel a Szentírás azt nem rendeli el vagy nem indokolja a jogosultságát?

Kedves Testvérek! Reméljük, sokaknak sikerült örömet szerezni a játékkal, vagy sokan kapnak most kedvet ahhoz, hogy bekapcsolódjanak. Ezúttal is a helyesen válaszolók közül 3 nyertest sorsolunk, aki értékes könyvjutalmat kap. A minden fordulóban helyesen válaszolók közül kerül ki a fődíj nyertese. A megfejtéseket az egyhazzeneijatek@reformata.sk címre küldjék március 10-ig. Sok sikert Isten áldásával!

2. forduló - február

1. Milyen halálos betegséget él túl csodával határos módon Zwingli és az általt megartatás hatására írja meg legismertebb hitvalló énekét?

2. Egyik dicséretünknek a szerző, Luther Márton ezt a címet adta: „Gyermeknek való ének, Krisztus két fő ellensége: a pápa és a török ellen”. Mikor ugyanis a török 1541-ben Budát csellel elfoglalta, egész Európán rémület vett erőt. Szárnyra keltek a hírek, hogy a francia király és a török szultán között létrejött politikai szövetséghez titokban a pápa is csatlakozott. Luther ekkor ezt írta: „imádkozzatok, mert

immár nincs remény a fegyverekben, hanem egyedül Istenben!” A katolikusok átvették az éneket, de a címét rögtön megváltoztatták: „...Krisztus fő ellensége: az eretnokség és a török ellen.” A vallási villongásokban az ének két változata gyakran felcsendült, de hogy a török az ének miatt valami sérelmet szenvedett volna, arról nem tudunk. Melyik ez az ének?

a) 213. dicséret b) 223. dicséret c) 233. dicséret

3. Ki szedte versbe Marot halála után francia nyelven a zsoltárokat? Az illető a Lausanne-i akadémia tudós fiatal professzora volt. Kálvin 1564-ben bekövetkezett halála után ő vezette a

4. Kinek a nevéhez fűződik a zsoltárok első magyar kiadása?

5. Melyik ének az, amelynek eredeti címe: „B.B. nevére - kiben büne bocsánatjéért könyörgött akkor hogy házasodni szándékozott.”? A szerző a magyar irodalom kiemelkedő költője, Bornemisza Péter tanítványa. A keresett ének valószínűleg 1584 őszén keletkezett, mert ennek az évnek a karácsonyán kötött a szerző házasságot özv. Várad Mihályné, szül. Dobó Krisztinával.

6. Mit jelent a zsoltárparafrázis?

- a) zsoltár lassú éneklése
- b) a zsoltár ritmus nélküli éneklése
- c) zsoltárátköltés

7. Ki az a berlini kántor és zeneszerző, aki sok Luther-ének dallamának atyja? Az illető 1598-ban született Gross-Breesen-ben egy fogadós fiaként. Regensburgban Paulus Homberger tanítványaként komoly zenei képzésben részesült. A zene mellett teológiai tanulmányokat is folytatott. 1622-től haláláig, 1662-ig a *Grauen Kolostor Gimnázium tanára és a Szent Miklós templom kántora* volt.

genfi gyülekezetet is.

4. Kálvin jelvénye az égő szívet magasba emelő kéz. Melyik zsoltár első sora a jelvény egyik körirata?

5. Melyik évben adják ki a teljes genfi zsoltároskönyvet, amelyben már mindegyik zsoltár szerepel, de benne van a Tízparancsolat és Simeon éneke is?

6. Ki zenésítette meg a genfi zsoltárok nagy részét?

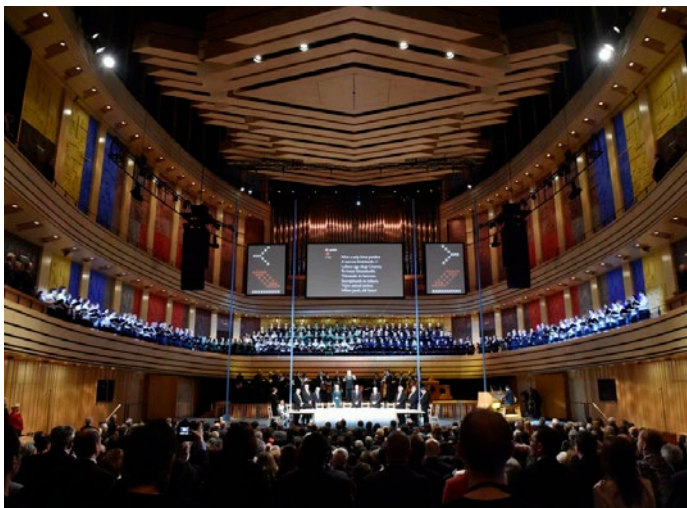
7. Batizi András születési idejét nem ismerjük, de kb. 1510-1546 között élt. Ez alatt az idő alatt tanított kátét, gyülekezeti és bibliai történeteket írt (Gedeonról, Jónásról, Zsuzsannáról, Izsák házasságáról és „meglett és megleendő dolgokról”). Katekizmusa Luther Kiskatéjával rokon. Pünkösdi éneke az egész magyar reformátori énekköltészet egyik legszebb darabja. Melyik ez az ének?

A Kárpát-medence Reformátussága

EGYHÁZI TUDÓSÍTÁS - A REFORMÁCIÓ HÁLAADÁS ÉS KRITIKUS SZEMBENÉZÉS ÖNMAGUNKKAL

A reformációi 500 emlékév felemelő ünnepi megnyitója a MŰPA-ban

Páratlan élményben lehetett részük azoknak, akik január 6-án részt vehettek a Művészetek Palotájában a reformáció 500. évfordulójának tiszteletére megnyitott emlékév fantasztikus műsorának megtekintésén. A Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermet zsúfolásig megtöltötték a hazai és határon túli egyházak – a protestánsok mellett a római katolikusok – vezetői, képviselői, valamint hazánk felelős állami, politikai méltóságai, Orbán Viktor miniszterelnökkel az élen. Az este kapcsán még az előadás végén a Presbiter c. lap felelős szerkesztője reflektáló, gratuláló és köszönő hangú levelet küldött Kövér Lászlónak, az Országgyűlés elnökének és Dr. Hafenscher Károly miniszteri biztosnak, a Reformáció 500 emlékbizottság vezetőjének. Alábbiakban részleteket közlünk a két nagyszerű beszédből: Balog Zoltán miniszter köszöntőjéből és Kövér Lászlónak, az Országgyűlés házelnökének emlékét értékelő megnyitójából.

A REFORMÁCIÓ HÁLAADÁS ÉS KRITIKUS SZEMBENÉZÉS ÖNMAGUNKKAL - részletek Balog Zoltán miniszter ünnepi köszöntőjéből

A reformáció lényege nem az, amit az ember tesz, hanem amit az Isten tesz az emberrel – hangsúlyozta beszéde elején, mintegy az emlékév szellemi-teológiai vezérszólamaként. Kiemelte: a reformációt nem lehet ünnepelni, úgy végképp nem, mint a katolikus egyház feletti győzelmet. "Hitünk szerint egy egyház részei vagyunk, még ha részekre szakítva is" – fogalmazott. Hozzátette: ha ünnepelni nem is lehet a Wittenbergből 500 évvel ezelőtt indult reformációóra emlékezve, de "hálát adhatunk, köszönetet mondhatunk mindazért, amit a szakadások ellenére (...) ennek a világméretűvé nőtt megújulási mozgalomnak köszönhetünk: erősödő hitet, Isten iránti közvetlen bizalmat, nemzeti nyelvet, kulturális és gazdasági erőt, megújult tudományt. Mindezek emberi tettek, amelyek nélkül sokkal szegényebb lenne a világ, de a reformáció valódi lényege nem az, amit az ember tesz, hanem amit az Isten tesz az emberrel. A reformáció legfontosabb üzenete, hogy a végső valóság, amely meghatározza az embert, embert szerető valóság. Ezt Jézus Krisztus élete, halála és feltámadása bizonyítja. A reformáció arra tanít, hogy "épitd erre a bizalomra az életed, és mindaz, amit teszel, legyen hálaadó következménye annak, amit Isten tett teremtő, szabadító, megtartó szeretetével" – mondta. A tárcavezető kitért arra: ez az üzenet nem volt új 500 évvel ezelőtt, hiszen mondta Jézus, írták az evangélisták, Szent Pál, Szent Ágoston, Szent Ferenc és mások, csak éppen elfelejtődött, hogy mekkora ereje van. Luther, Kálvin és a magyar prédikátorok ezt fedezték újra fel, és "ezért adunk hálát". A hálaadás mellett az emlékév során legalább ilyen fontos, hogy szembenézzünk önmagunkkal, és feltegyük a kérdést, hogy valóban hisszük-e és bízunk-e ebben az üzenetben!

A REFORMÁCIÓ ERKÖLCSI FORRADALMA REMÉNYT NYÚJT – Kövér László, az Országgyűlés elnöke nyitotta meg a reformációi emlékét

A reformáció nem csak egyházi és teológiai forradalom volt, hanem meghirdette az emberi gondolkodás szabadságát, minden ember egyenlőségét Isten szemében – fogalmazott megnyitó beszédében a politikus. Gazdag tartalmú beszédéből most néhány magvas megfogalmazást emelünk ki. Egy alapvetően erkölcsi válságban gyökerező, sokféle – identitásbeli, kulturális, demográfiai, gazdasági, társadalmi és politikai – kihívásokkal szembesített Európában a reformáció erkölcsi forradalmára napjainkban visszatekinteni reményt nyújt mindannyiunknak. A Házelnök szerint a reformáció erkölcsi forradalma nemcsak reményt, hanem példát és mércét, felelősségünk és kötelezettségeink felismerésének lehetőségét is jelenti. Felidézte: a reformáció megújította Európát és a magyarságot. Az Ágoston-rendi szerzetes, Luther Márton megértette, és hirdetni kezdte, hogy a Szentírás ismerete nem a beavatottak privilégiuma, hanem mindenkinek joga van elolvasni azt. Szólt arról is, hogy a XVI. századi Európa a hitviták tüzeiben égett, a kor nagy protestáns teológusai, Luther Márton, Kálvin János, Ulrich Zwingli tanításai nyomán jött létre az új evangélikus, református és – történelmi következményként – az unitárius felekezet. A reformáció azonban nem csak egyházi és teológiai forradalom volt, civilizációs korszakalkotó szerepe abban rejlik, hogy meghirdette az emberi gondolkodás szabadságát, az egyén méltóságát és felelősségét, minden ember egyenlőségét Isten szemében – mutatott rá. Hozzátette: a protestáns gazdaságetika alapozta meg a Nyugat gazdasági felemelkedését, pénzgazdálkodását és kereskedelmét, a reformáció alapozta meg a modern európai demokrácia értékrendszerét és elveit, s tette mind nyilvánvalóbbá az európai társadalmi berendezkedés változásának szükségességét, indította el a politikai közgondolkodás változása-

it. Hangsúlyozta azt is, hogy a magyar reformáció a Szent István által alapított keresztény magyar állam hanyatlásának korában bontakozott ki, olyan időszakban, amikor a magyarság oltalmát már nem a haldokló egységes magyar államban, hanem csak az újjászülető egységes magyar nyelvben találhatott. A XVI. század végére az ország lakosságának mintegy 90 százaléka valamelyik protestáns felekezet tagja lett. Kövér László szerint az ország tragikus szétesésének terhe, valamint az idegen uralom nyomása alatt a magyarság a reformáció korában jutott el az egyéni hitkérdésektől a nemzeti bűnbánat gondolat

latáig. Ennek az erkölcsi megújulásnak a betetőzése a református Kölcsey bűnvalló nemzeti imádsága, a Himnusz is. Rámutatott arra is, hogy a magyar reformáció időszakában a kor legfelelősebben gondolkodó arisztokratái és fejedelmei megértették, hogy a hatalom nem csupán jogokat ad nekik, hanem felelősséget is ruház rájuk. Így jöhettek létre a magyar szellem végvárai, a kollégiumok Debrecenben, Sárospatakon, Pápán, Gyulafehérváron, Székelyudvarhelyen vagy Nagyenyeden.

(Összeállítás: Dr. Békefy Lajos)

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „És most mit , óh mi Istenünk, mindezek? Azt, hogy mi mégis elhagytuk parancsolataidat,” (Ezsdrás 9:..)
2. „Aki fülét a szegény kiáltására; ő is kiált, de meg hallgattatik.” (Példabeszédek 21:..)
3. „Erőt ad a , és az erőtlén erejét megsokasítja.” (Ézsaiás 40:..)
4. „És ímé elplántáltattot, jó lesz-é? Avagy ha a napkeleti szél illeti őt, nem szárad-é el teljesen, ágyában nem szárad-é el?” (Ezékiel 17:..)
5. „De : Uram, Isten! hagyd abba, kérlek! Hogyan meg Jákób; hiszen kicsiny?!” (Ámós 7:..)
6. „És őket, monda: Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?” (Apostolok Cselekedetei 16:..)
7. „És ti Ó vagytok bételjesedve, aki feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak;” (Kolossé 2:..)
8. „Mert szinte , ha ti erősek vagytok az Úrban.” (1Thesszalónika 3:..)
9. „Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy valaki a hitetlenségnek példájába ne essék.” (Zsidókhöz 4:..)
10. „Mert ekképpen adatik majd néktek a mi Urunknak és , a Jézus Krisztusnak örök országába való bemenetel.” (2Péter 1:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Megfejtéseiket **2017. február 20-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Drahnov 076 74**, vagy e-mail-ben a **refujsag.csoma@gmail.com** e-mail címre.

MEGFEJTŐK: **Pozsonyi e.m.:** Nagymegyer - Családi Irén, Beke Sarolta; **Réte** - ö.Sándor Józsefné, ifj.Szalay Gabriella, Szloboda Anna; **Dolná Streda** - Mackó Zsuzsanna; **Kulcsod** - Halgas Ildikó; **Komáromi e.m.:** Bátorkeszi - özv. Varga Béláné; **Marcelháza** - Kacz Mária, Baranzai Margit; **Komárom** - Bajcsi Márta, Ribarics Márta; **Kamocsa** - Tóth Irma; **Negyed** - Farkas Irma; **Barsi e.m.:** Fél - Szalay Ferencné, Demény Lajosné; **Nyírágó** - Németh Erzsébet; **Nagysalló** - Kovács Attila, Kakas Sándor; **Kőhidgyarmat** - Klincsek Ferencné; **Töhöl** - Császár Viola; **Újlót** - Tildi Rozália; **Érsekkéty** - özv. Földi Jenőné; **Léva** - Palásti Aranka; **Farnad** - Baka Andrásné; **Barsvárad** - ö.Bertók Istvánné; **Csúz** - Jakab Erzsébet; **Gömöri e.m.:** Harmac - Faragó Irén; **Tornalja** - Schiller Mária; **Abaúj-Tornai e.m.:** Szádalmás - ö.Kardos Béláné; **Perény** - ö.Végvári Zoltánné; **Lucska** - Szabó Gyuláné; **Reste** - ö.Kövesdi Jánosné, Ing. Damko Valéria; **Felsőlánc** - Komjáty Istvánné; **Csécs** - Szaniszló Jolán, Dringus Júlia; **Áj** - Bartha Irén; **Tornagörgő** - Körtvély Péter, Veres Gyuláné; **Rozsnyó** - ö.Kovács Zoltánné; **Berzété** - Szanko Mónika; **Nagyida** - Csáji Irén; **Kassa** - Poch Margit; **Zempléni e.m.:** Újhely - Kasko János; **Imreg** - Csernyánszky Erzsébet; **Ladmóc** - Vida Bodlárka; **Nagykövesd** - Szemán Józsefné; **Kisgéres** - Rácz Júlia; **Bodrogszerdahely** - Kiss Magdaléna, Mladanec Irén, Rácz Erzsébet, ö.Lázár Mihályné; **Örös** - Rigó Katalin, Egri Klára, Rácz Sándorné, Gerenyi Lászlóné; **Hardicsa** - ö.Oláh Istvánné; **Pólyán** - özv. Szabó Ferencné; **Tiszacsernyő** - Galambos Katalin; **Ágcsernyő** - Galambos Istvánné; **Királyhelme** - Kovács Sarolta, Bók Zoltánné; **Kiskövesd** - Máté Etela, MÁTÉ Ágnes; **Ungi e.m.:** Kistráska - Matocsik Éva, özv. Molnár Sándorné, özv. Csicseri Józsefné, Kovács Benjáminné; **Deregnő** - ö.Ladányi Lászlóné; **Nagytráska** - özv.Takács Józsefné; **Abara** - Dupály Csilla; **Nagykapos** - ö.Veress Józsefné; **Mátyóc-Vajkóc** - Bodnár Rudolfné, Kondor Lászlóné;

NYERTESEK: Réte - ifj.Szalay Gabriella, Marcelháza - Baranzai Margit, Nyírágó - Németh Erzsébet, Harmac - Faragó Irén, Berzété - Szanko Mónika, Imreg - Csernyánszky Erzsébet, Deregnő - ö. Ladányi Lászlóné

IFI Rejtvény megfejtők

32. sz. Rejtvény / Pozsonyi E.M.: Kulcsod - Nagy Judit; **Komáromi E.M.:** Marcelháza - ifj.Kacz Mária; **Martos** - Szénási Levente, Jóba Bálint, György Viktória, Csongrád Márk, Kis Bence, Dobosi Pál; **Komárom** - Ribarics Márta; **Abaúj-Tornai E.M.:** Berzété - Szanko Mónika, **Tornagörgő** - Körtvély Péter, **Szádalmás** - Kardos Ágota, **Rozsnyó** - Veres Saskia, **Csécs** - Zborai Bernadett, **Dernő** - Korintus Beátka, Korintus László; **Zempléni E.M.:** Nagykövesd - Tóth Eszter; **Kiskövesd** - Richárd Onda; **Bodrogszerdahely** - Kiss Magdaléna; **Tiszacsernyő** - Petrik Kristóf; **Ladmóc** - Vida Boglárka, Bodnár Enikő, Bodnár Emese; **Ungi E.M.:** Kaposkelecseny - Csörgő Eszter; **Vaján** - Jakub Adrián; **Mátyóc-Vajkóc** - Richard Bodnár, Klaudia Bodnárová; **33. sz. Rejtvény / Pozsonyi E.M.:** Kulcsod - Nagy Judit; **Komáromi E.M.:** Marcelháza - ifj.Kacz Mária, **Komárom** - Ribarics Márta; **Barsi E.M.:** Nagysalló - Szabó Dominik; **Abaúj-Tornai E.M.:** Berzété - Szanko Mónika, **Tornagörgő** - Körtvély Péter, **Szádalmás** - Kardos Ágota, **Rozsnyó** - Veres Saskia, **Csécs** - Zborai Bernadett, **Reste** - Filakovský Alexandra; **Zempléni E.M.:** Nagykövesd - Tóth Eszter; **Kiskövesd** - Onda Richárd; **Máté Csaba**; **Örös** - Lőrinc Ildikó; **Bodrogszerdahely** - Kiss Magdaléna; **Tiszacsernyő** - Petrik Kristóf; **Ladmóc** - Vida Boglárka, Bodnár Enikő, Bodnár Emese; **Ungi E.M.:** Kaposkelecseny - Csörgő Eszter; **JUTALMAZOTTAK:** Komárom - Ribarics Márta, Csécs - Zborai Bernadett, Kiskövesd - Onda Richárd

Reformáció 500

Kedves Olvasóink! Különleges évet kezdünk meg néhány hete. Elkezdődött a reformáció emlékéve, a REFORMÁCIÓ 500. Idén ünnepejük ugyanis a reformáció elindulásának 500. évfordulóját. Ötszáz évvel ez előtt – igaz októberben, és nem januárban – függesztette ki Luther Márton azt a bizonyos 95 tételt, melyben megfogalmazta a katolikus egyház kritikáját.

Immár fél évezrede annak, hogy az Isten igéjének világossága újra beleragyogott a világba. Hiszen pontosan tudjátok ti is, hogy a reformáció legfontosabb vívmánya az volt, hogy újra az emberek kezébe adta a Szentírást. Nem is akár hogy, hanem mindenkinek a maga nyelvén.

Addig csak latinul hallgathatták az Igét. Ezen a nyelven azonban csak nagyon kevesen beszéltek. Az emberek nem értették, mit mond az Isten, nem tudták, milyen kegyelmes a mi Megváltónk. Félre is vezették az akkori egyház vezetői a rájuk bízott nyáját, de jó alaposan. Képzelték csak el, hogy ott ültök az istentiszteleten, adott esetben akár több órán keresztül úgy, hogy az egészből nem értetek egy szót sem! Nem értitek az imákat, nem értitek a felolvasott igét, nem értitek a lelkész szavát. Hogyan bírnátok ki az istentiszteletet? Hogy éreznétek magatokat? Úgy gondolom, hogy nem valami kelle-

mesen. Azt, hogy most a saját anyanyelveteiken hallhatjátok az Igét, és így is imádkozhattok az Úrhoz, a reformációnak köszönhetitek, illetve azoknak az embereknek, akik bátran kiálltak a hitük mellett, és azon dolgoztak, hogy a Biblia mindenki számára érthető és elérhető legyen.

Ebből is világos, hogy nem csak Lutherre emlékezünk ezen az éven, hanem minden reformátorra is. Mert igaz ugyan, hogy a reformáció kezdetét egy emberhez szoktuk kötni, de ahhoz, hogy a reformáció tanításai, a bibliai igazságok minden emberhez eljussanak, szükség volt azoknak az embereknek a szolgálatára is, akik ebbe a munkába beálltak. Luthertől, Kálvinon keresztül Károli Gáspárig, és még tovább, felsorolni is lehetetlen azoknak a nevét, akik az életük árán is hirdették az Igét, a tiszta Isteni szót bármerre, amerre csak jártak.

Ebben az évben tehát ezeknek az

embereknek a munkájára emlékezünk világszerte. Biztos vagyok benne, hogy a ti gyülekezetekben, egyházmegyékben is számtalan programmal emlékeznek majd a reformációra. Vegyetek részt ezeken az alkalmakon, emlékezzetek együtt testvéreitekkel, és adjatok hálát az Istennek azért, mert megteremtette a lehetőséget, elhívta a megfelelő embereket, és véghezvitte a reformáció nagy csodáját. Áldott ünneplést kívánok!

Imádság: Mindenható Isten! Köszönjük, hogy a reformációban újra megmutattad magad nekünk. Köszönjük, hogy a Te igéd ismét beragyoghatja az életünket, és megismerhettünk téged, a kegyelmesen cselekvő Istent. Add, hogy meg tudjunk maradni hitünkben egész életünkben. Ámen.

Aranymondás: „de az igaz ember a hite által él.” Habakuk 2:4b

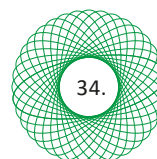
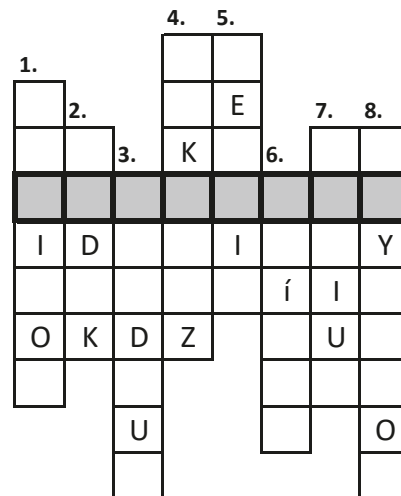
Kraus Viktor

IFI Rejtvény

Fejtsük meg együtt!

1. A fogság helye, ahova két részletben hurcolták el Izrael és Júda népét (Zsolt 137:1)
2. Egykor hatalmas birodalom lakói voltak, a Kaszpi-tótól nyugatra és délre éltek (2Királyok 17:6)
3. Egyik Júdára küldött sereg (2Királyok 24:2)
4. Araráttal kapcsolatos nép (Jeremiás 51:27)
5. Ázsia egyik vezető nagyhatalmú országa, királya Círus (Ezsdrás 4:5)
6. Az Ószövetségben „Arám”-nak is nevezik, főbb városai közé tartozik Damaszkusz (Ézsaiás 7:8)
7. Görög gyarmat Itáliában (Apostolok Cselekedetei 28:13)
8. Ábrám ebbe az országba menekül az éhínség elől (1Mózes 12:10)

vagy e-mail-ben (fotó mellékletként, a neveteket írájátok a rejtvény mellé!) a refujsag.csoma@gmail.com e-mail címre.

A rejtvény megfejtését a Szerkesztőség címére lehet beküldeni, 2017. február 20-ig: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Drahňov 076 74**

összeállította:
Györky Szilvia

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Terjeszti a Deregyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő - Csoma László, t.b. főszerkesztő - Fülöp Sándor, felelős szerkesztő - Györky Szilvia

Szerkesztők: Csoma Annamária, Kraus Viktor kárpátmedencei tudósítónk: Fábrián Tibor, Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregyő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk